

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po poštl.

Št. 9.

15. septembra 1861.

X. tečaj.

Pridiga za 23. pobinkošno nedeljo.

(Naše zaupanje bodi močno in delavno; gov. M. T.)

„Zaupaj hči! tvoja vera te je ozdravila“. (Mat. 9, 22.)

V v o d.

Današnje sv. evāgelje nam pripoveduje od dveh čudežev, s kterima je Jezus na pomoč prišel tistim, ki so vanj stavili svoje zaupanje. Bil je namreč ravno v gostijah v hiši aposteljna Matevža, kjer je okoli mize sedečim farizejem razložil, zakaj se z grešniki pečā, ž njimi je in pije, in kjer je Janezove učence podučil, zakaj se njegovi učenci ne postijo. Po tej dokončani gostiji pride s Kafarnavma nek vikši iz judovske shodnice, z imenom Jajr, pade Jezusu k nogam, in ga prosi! „Gospod! moja hči umira; pridi, položi roko nanjo, da bo ozdravela in živela“. Jezus ustane in gre z Jajrom, in ž njima gredo učenci in velika množica ljudi. Med to množico pride tudi neka žena, ki je že 12 let na kervotoku terpela, vse za svoje zdravje poskusila, svoje premoženje zdravnikom izdajala, pa nobeno zdravilo jej ni pomagalo. Mislila je sama pri sebi: „Če se le roba njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravela“. Zato gre do njega in stori kakor je sklenila. Jezus se pa pri ti priči okoli oberne in vpraša: „Kdo se me je dotaknil?“ Na to mu Peter reče: „Učenik! množice te stiskajo in nadlegujejo“. In Jezus spet reče: „Eden se me je dotaknil, zakaj čutil sem, da je neka moč iz mene šla“. Žena, ko vidi, da ne more prikriti, kar je storila, pade trepeča pred Jezusa, in mu vse odkritoserčno razodene. In Jezus jej na to reče: „Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila“. — Potem gre z Jajrom naprej, in v življenje obudi njegovo hčer, ki je bila med tem časom že umerla.

Ostanimo danes pri prvem čudežu, in premislimo nekoliko zaupanje une žene, ki ga je do Jezusa imela v svojih nadlogah, in od nje se bomo učili, naj tudi naše zaupanje do Boga v britkostih življenja bo 1. močno in 2. delavno. — Poslušajte.

Razlaga.

1. Telesni stan te žene je bil res milovanja in usmiljenja vreden. Zakaj kdo ne vé, kako težko stane človeka 12 celih let neprenehoma bolnemu biti, ker se nam že kratka bolezen zdi težavna in grenka, tako, da smo pripravljeni do zadnjega krajcarja izdati svoje premoženje, da bi se nam le ljubo zdravje spet povernilo, saj je res zdravo telo nar boljše blago. Tako je storila tudi ta evangelska žena. Vse je izdajala, da bi bila spet ozdravela, pa vse je bilo zastonj. Kje hoče tedaj drugod pomoči iskati, kakor pri Bogu, v čigar moči je bolezen in zdravje, življenje in smert? Zato se k njemu zateče, in od nikjer drugod več, le od njega še pričakuje ozdravljenja, in sicer pričakuje s tolikim zaupanjem, da imamo v vsem sv. pismu malo zgledov enake močne vere, ker mislila je: Zadosti, če se le robá njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena. Ne bom mu tožila z milimi besedami, ne mu s solzami pripovedala svoje nesreče, ne ga prosila, da bi na me svoje roke pokladal, in če mi tudi vest zavolj pretečenega življenja marsiktere pregrehe očita, ktere so Njemu znane, saj je Njegovo usmiljenje večje, kakor so moji grehi. Zadosti mi je toraj, če se le robá njegovega oblačila dotaknem, ozdravela bom.

Tako močno mora tedaj biti tudi naše zaupanje, da nam bo pomoč z nebes prineslo. Preiskujte po sv. pismu, kjer hočete, povsod se bote prepričali, da Bog po meri zaupanja tudi svoje gnade deli. Tu bote brali, da so bili stari očaki s svojim zarodom vred iz nadlog zlasti zato rešeni, ker so na Vsemogočnega, v čigar rokah so primerljeji človeški, trdno zaupali. „Na tebe so zaupali naši očetje, pravi prerok David, zaupali so, in ti si jih otél“. Drugod bote spet vidili, da je bil Gospod varh vseh tistih, ki so s pravim zaupanjem k njemu povzdigovali svoje oči, in tisti, ki so nanj zaupali, so

pri vseh nevihtah in viharjih življenja kakor terdne skale, nepremakljivi ostali. „Varh je vsem, ki vanj upajo“, govori kraljevi psalmopevec, in drugod pravi: „Kteri v Gospoda zaupajo, so kakor gora Sionska“. Še drugod bote našli, da je bil Abraham zavoljo svojega trdnega zaupanja na Boga s posebnimi milostmi blagoslovljen. Temu nasprot pa sta bila Mojzes in Aron za svojega slabega zaupanja voljo od Boga kaznovana, da v deželo obljube, po kateri sta tolikanj hrepenela, nista stopila. „Ker mi nista verjela, je rekel Bog Mojzesu, da bi me bila posvečevala pred Izraelovimi otroci, ne bota peljala tega ljudstva v deželo, ktero jim hočem dati“. Poglejte, kristjani! lepih zgledov, ki nas spodbadajo, v zaupanju na Boga se uterditi, ali kakor apostelj pravi, poprijeti se za terdno sidro božjega zaupanja.

In zakaj bi smeli v nadlogah svoje zaupanje do Boga zgubiti in maloserčni biti? Ali ni On tisti, čigar vsemogočnost oznanujeta nebo in zemlja, tisti, ki vetrovom in valovom zapoveduje, na čigar migljeje se goré stresajo, in se zemlje stebri majejo v svojih tečajih? Ali ni On tisti, ki se sam imenuje Očeta usmiljenja in Boga tolažbe. Že pogled najdenega sinu pretrese njegovo serce, da ga k sebi pritisne in mu da poljubljaj odpuščenja. On je nar boljši pastir svojih ovac in nas sam zaterdi, da na nas nikdar pozabil ne bo, saj je rekel: „Ko bom od zemlje povzdignjen, bom vse nase vlekel“. Ali mu morebiti manjka zvestobe v obljubah? Kako bi mogel naš Bog biti, ko bi se le ena čerka njegovih obljub ne spolnila? Da, nebo in zemlja bota prešla, nam pravi, moje besede pa ne bodo prešle. Po tem takem imamo nad Bogom vse, kar zamore naše zaupanje do njega povzdigniti in vso maloserčnost iz našega serca pregnati. — Se vé, če od ljudi govorimo, da se na njih pomoč ne moremo vselej zanesti. Oni so goljufni, slabi tersti, ki se hitro zlomijo, kedar se nanje naslonimo. Nekteri bi nam rad pomagal, pa nam ne more; drug, ki bi nam lahko kaj preložil, nima usmiljenega serca; tretji nam ni zvest in spet drug spremení svojo misel, kakor se spreminjajo časi in okoljščine. Velikrat mislimo, da smo na skalo zidali, pa zidamo na pesek. Kako brez vse

primere bolj srečni smo, če v Gospoda stavimo svoje zaupanje! On je vsemogočen, brez konca in kraja dobrotljiv, in nar zvestejši, ki nam zamore in tudi hoče vselej pomagati. Njegove lastnosti so nam poroki, da smemo od njega vsega pričakovati, če le od naše strani ne bo nič primanjkovalo. Res je sicer včasih viditi, kakor bi hotel Gospod svoje očetovsko serce utrditi in nas bridkostim in nadlogam prepustiti. Toda zato ne sme naše zaupanje odjenjati, temuč še le bolj rasti, kolikor hujše nadloga pritiska. Saj je tudi nedolžni Jožef léta in léta v ječi zdihoval, preden je bil k kraljevi časti povzdignjen. Tudi Betulija je bila stiskana od ošabnega Holoferna in Jeruzalem od Senaheriba; pa ko je nadloga do verha prikipela, je Betulijo rešil po Juditi, in Jeruzalem po angelu, ki je sovražno armado pobil. On je pripustil, da je Tobija oslepel in Job prišel v siročino in hudo bolezen; in spet, kedar mu je dopadlo, je vid dal Tobiju, in obilno premoženja pobožnemu Jobu. On je pripustil, da so bili mladenči Ananija, Azaria in Mizael v razbeljeno peč verženi, in da je bila čista Suzana od sodnikov po nedolžno v smert obsojena. Ali ko so šli uni v peč, je poslal k njim angela, da jih je varoval, in ko bi bila imela Suzana kamnjana biti, je poslal preroka Daniela, da je njeno nedolžnost sprical, in osramotil njene sovražnike.

Ko bi toraj, kristjani, Gospod s svojo pomočjo dolgo odlašal, ko bi voda, ki nam že v gerlo teče, le še bolj rastla in nas žugala v valovih potopiti, naj s tem vred tudi naše zaupanje raste, saj kedar žalost do verha prikipí, pravi pregovor, se veselje iz nje glasi. Kedar je sila nar večja, takrat nam je blizo tudi božja pomoč. Močno zaupanje po zgledu evangelijske žene vse osladi, vse polajša, vse prestane, vse prenese, vse preterpi.

2. Ni pa še dovolj, da je naše zaupanje močno, temuč mora tudi delavno biti; to je, mi si moramo sami prizadevati in se truditi, kar je v naši moči, da dosežemo, česar želimo. Tudi v tem posnemajmo evangelijsko ženo, in nad njenim ravnanjem se zgledujmo! — Kaj ne, ko bi si ta žena ne bila prizadjala do Kristusa priti in se roba njegovega oblačila dotakniti, bi ne bila ozdravela. Ti zadržki pa so bili za ženo

silno težavni. Ne le da je bolehu težko prišla skozi množico do Jezusa, se jej je bilo še bati, da bi je apostelnji ne zavernili, kakor so zavernili matere, ki so svoje otročiče k Jezusu nosile, da je roke nanje pokladal in jih blagoslovljal. Pri vsem tem pa je storila vse, kar je bilo v njeni moči, dokler je dosegla zdravje telesa. — Kakor te žene, tako delavno mora biti tudi naše zaupanje. Toda ravno zato, ker pri našem zaupanju lastnega prizadetja manjka, zato manjka tudi pomoči. Mi zaupamo na dobrotljivost Stvarnika, in pričakujemo z rokami v naročji, da bi nam Bog z nebes pošiljal jed in pijačo. Mi zaupamo na njegovo usmiljenje, ali namesto poboljšanja in pokore ga le še z novimi grehi žalimo. Mi upamo od Njega odpuščanja, sami pa nočemo odpustiti. Mi upamo od Njega boljših časov, boljših let; toda tega odverniti, kar je revščine in siročine krivo, se nihče ne prizadeva, zlasti grehu slovesa ne dá, ki je začetek vseh nadlog. Kedar pridni delavci težo in vročino dneva prenašajo, stoji veliko drugih delavcov v nemarno, ki se z evangeljskimi delavci izgovarjajo, da jih ni nihče prišel najemat. Kedar drugi gospodarji po svojih opraviilih gredo, se gospodinje z dolžnostmi svojega stanú ukvarjajo, in pri vsem tem le zmerno in trezno po božji volji in po pameti božje darí uživajo, se drugi za gospodarstvo in gospodinstvo ne zmenijo; kar imajo, tje v en dan potratnjajo, ali pa berž skozi gerlo poženejo; so veseli, dobre in židane volje; in potlej, kedar časi pomanjkanja pridejo, od Boga na enkrat hočejo imeti vsega na zagrebe. Vse bi bilo le rado zmiraj veselo, vse rado dobro jedlo in pilo, zraven pa vsi roké križem deržali. Starši bi radi dobre, ubogljíve otroke; da bi jih pa k temu že od mladosti napeljevali, jim še rajše sami slabe zgledé dajejo, ali jim pa vse iz slepe ljubezni pregledujejo. — V nevarnostih pričakujemo pomoči od zgoraj, zraven jih pa sami nevedoma iščemo. Mi pričakujemo krone zveličanja v nebesih; pa nam ni mar ne za molitev, ne za svete zakramente, ne za potrebno zatajevanje samega sebe; ni mar za poste, ne za službo božjo. Se li ne pravi to, sovražniku meč v roke dati, s katerim nas bo umoril? Se li to pravi na Boga zaupati? O ne, to se pravi Gospoda svojega Boga skušati in prederzno na Njegovo milost

grešiti. Bog sicer hoče, da mi na njegovo dobrotljivost in mogočnost močno zaupamo, On nam obljubi dati v potrebah tolažbo in pomoč; pa le iz tega namena, da si bomo tudi sami pomagali, kar je v naši moči. Če je Izraelsko ljudstvo težak jarm Faraonov odpravilo, prostost zadobilo in v obljubljeni deželi dospelo, so morali poprej 40 let po puščavi hoditi, in sovražnike v obljubljeni deželi z vojskami premagati. Če je bil David od čede na kraljevi sedež poklican, je mogel poprej velikana Goliata pobiti in Filiščane z oboroženo roko premagati. Da so apostelnji, ki so poprej že vso noč zastonj lovili, tolik vlak rib zajeli, da so se jim mreže tergale, so morali slušati Kristusa, ki jim je velel še enkrat mreže v globočino vreči. Tako, kdor hoče od Boga doseči, ni dosti, da le vanj zaupa, temuč se mora tudi sam truditi; sicer je enak bolniku, ki bi vedel, da mu bo to zdravilo gotovo zdravje prineslo, pa bi ga vender rajše proč zlił, kakor zavžil.

S k l e p.

Če si pa pri vsem svojem prizadevanji vender le v vednih stiskah in potrebah, vedi da te Gospodova roka v tvoj prid, za pokoro tvojih grehov, ali za poskušnjo tepe, da te bo pa tudi ona, kedar boš skušnjo srečno prestal, povzdignila k večni časti v nebesih, in ti na glavo djala krono pravičnosti, ktera je pripravljena vsem tistim, ki so v sreči in nesreči zmiraj stanovitni ostali! Amen.

Pridiga za praznik vseh svetnikov.

(Tri pripomočki dušne sovražnike premagati; gov. J. F—i.)

„Primate za božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu“. (Efež. 6.)

V v o d.

Današni praznik vseh svetnikov so na povelje Gregorja IV., papeža, že l. 830 po celem keršanskem svetu obhajali in to iz več uzrokov. Pervič zato, ker je število izvoljenih silno veliko in nam neznano. Spodobi se pa, da vse svetnike častimo, ker tudi Bog njih vse poveličuje. In ker zavolj njih nebrojnega števila ne moremo vsakega posebej počastiti, naj tedaj po volji in zapovedi sv. cerkve vse skupej eden dan počastimo, in vsem v čast poseben praznik obhajamo. Zatorej rečem, kakor poje sv. cerkev pri vvodu današne sv. maše: „Veselimo se v Gospodu, ker obhajamo praznik k časti vseh svetnikov, zavolj katerih slovesnosti se angeljci veselé in Sinú božjega enoglasno hvalijo“. — In res, komu se pri spominu naših presrečnih bratov v nebesih persi ne širijo? Kdo ne bi bil rad ž njimi že združen v prelepih nebesih? Toda, oh! nam je še tukaj živeti in se vojskovati z našimi 3 dušnimi sovražniki. Gorjé temu, ki se jim po zgledu zveličanih hrabro ne zoperstavlja: premagan od njih bo pogubljen na vse veke! Tega nas večni Bog vari! Zatoraj rečem s sv. Pavlom: „Primate za božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu in v vseh rečéh popolni obstati“ (Efež. 6, 13). Sv. katoliška cerkev nam več takih dušnih orožij priporoča, od katerih vam jas danes le naslednje tri navedem; ti so namreč: 1) da radi molimo, 2) da večkrat prejemamo zakrament sv. pokore, in 3) da se ogibamo slabih priložnost.

Od tega vam bom danes govoril v imenu presv. Trojice, ktere obličje svetnike popolnoma osrečuje. Vsi svetniki in svetnice božje pomagajte nam skoz vašo priprošnjo!

Razlaga.

1. „Z vso molitvijo in prošnjo molite vsaki čas v duhu“; tako sv. Paul v svojem listu na Efežane 6, 18. Tega apostolskega sveta so se svetniki zvesto držali. Oni so tako rekoč neprenehoma molili. Z molitvijo so vsaki dan — vsako delo začeli, nehali; med opravili so se na perutah pobožnih zdihljejev k Bogu vzdigovali, da, clo sladkega spanja so si kratili, da so se več v molitvi muditi utegnili. Torej ni čuda, da so v molitvi vedno čuječi hudiča in njegove služabnike premagali in prelepih nebes si naklonili. Kristjani! hočemo za svetniki v nebesa, treba, da tudi mi vedno molimo. Zakaj po stanovitni molitvi se bomo pravični v gnadi božji ohranili, grešni se pa greha odkrižali in tedaj kot prvi in drugi srečno se vojskovali z dušnimi sovražniki.

Sv. Krizostom pravi: „Molitev je eno mogočno orožje vsaki napad hudiča premagati; tulenje oroslanov ne ostraši toliko divjo zverino, kot pa molitev pravičnega vse sovražnike“. Nad resnico tega nauka nikar ne dvómim. Zakaj če smo pravični, stojimo pred Bogom, kedar molimo, kot predragi otroci pred naj ljubšim očetom. Kaj vsega ne podeli en oče detetu preserčnemu, ktero ga milo za kako gnado prosi? In kaj vsega nam ne bo podelil naš naj ljubeznjivši in dobrotljivši oče v nebesih, ako ob času dušne sile in potrebe k Njemu pribežimo, v Njegovo milost kličemo, ga pomoči prosimo zdihovaje saj v sercu: O moj Bog reši me! — o moj Jezus pomagaj mi! Odgovorim s sv. Avguštinom, ki pravi: „Dokler moliš, bodi zagotovljen, da božja milost ne bo manjkala ti na pomoč priti“. Naš nebeški oče namreč bo razsvetlil našo pamet, da bomo spoznali nevarnost in hude posledke skušnjave; On nam bo udihnil duhá serčnosti in moči da se zvitemu prilizovavcu iz peklenskih rok zmuznimo in se hrabro branimo vsakega grešnega zalezovanja. Opustivši vse zglede ki so nam te resnice porok, rečem nadalje s sv. Avguštinom: „Molitev je živež duše; zakaj kakor telo brez živeža nikar živeti ne premore, ravno tako se tudi duša brez molitve pri življenji ohraniti ne vtegne“. In ravno ta sveti učenik tudi pravi: „Kdor začne moliti, neha grešiti“. „Hočem reči: Človek, ki

je v greh zamrežen, se ga drugače znebiti ne premore, kakor skoz molitev. Zakaj molitev je prvi in nar boljši pripomoček, da se duh prave pokore obudi in moč in serčnost za kaj dobrega dobi. Ali pa povejte mi: Ali veste za kakega grešnika, ki bi se bil spreobernal in pokoril brez molitve, in brez molitve svoje pokorenje in spreobernenje napredoval in dokončal? Ali niso marveč oni, ki so zanemarjali pred svojim spreobernjenjem molitev, potem pridno, zvesto in goreče molili ob vsakem času, ob vsaki uri? Da, vsakdanja skušnja nas uči, čas, ktereга so poprej v nečimernosti potratili, so po svojem spreobernjenju v počesčenju presv. rešnjega Telesa, Marije device in v čast drugih svetnikov dopernesli in ga obračali v duhovno branje, ali pobožne pogovore, v zveličanje svojih duš. Pač tako je, kristjanje moji! Zatorej terdim s sv. Terezijo: „Tajist zapusti dobro pot, ki moliti opusti“. Pravo pot zapustivši pade brez drugega v oblast svojih dušnih sovražnikov in se nikdar zveličal ne bo.

Kristjani! Molimo toraj. Molimo neprenehama ob vsakem času, zjutraj, opoldne, zvečer, po noči. Boga imejmo vedno pred očmi, posebno pa ob času skušnjave. In glejte, kakor je Mojzes, dokler je molil, svoje telesne sovražnike premagal, bomo gotovo tudi mi naše dušne sovražnike premagali: kot pravični se bomo v gnadi božji ohranili, kot grešniki se bomo pa greha znebili. Z serčno molitvo zediniti pa tudi večkratno vredno spoved in obhajilo.

2. Ozrimo se zopet na djanje izvoljenih božjih. Ono nam priča, da so se svetniki potajoči na tej zemlji prav pogostoma zakramentov sv. pokore udeležili. Postavim: Ludovik IX., kralj Francoski se je navadno spovedoval vsak petek; papež Klemenž VIII. vsaki večer, Karol Baromej in Francišk Ksaveri in sv. Terezija, če jima je bilo le mogoče vsaki dan, itd. In od prvih kristjanov, ki so se skorej vsi posvetili, beremo, da so se pri vsaki sv. maši z mašnikom vred obhajali, kar je bilo v navadi tudi v Rimu ob času sv. Jeronima. Zatorej pa tudi beremo s kakšno serčnostjo, da so Jezusu služili in s kako stanovitno gorečnostjo, da so se zoperstavljali dušnim sovražnikom; kratko reči: Oni so se posvetili.

Hočemo tudi mi naše dušne sovražnike premagati in se zveličati, je treba, da po zgledu izvoljenih božjih se večkrat čez leto svojih grehov obtožimo, in da se večkrat z vso vrednostjo obhajamo.

Da je večkratna spoved gotov pripomoček dušne sovražnike premagati, si lahko povzamete iz naslednjega. Kolikorkrat k spovedi pristopimo, je treba, da preudarimo naš dušni stan, namreč, kako da smo živeli čez pretekli mesec, teden ali dan, ali smo kaj dobrega storili, ali se za prav vojskovali. Pri tem takem se kesamo vsacega pregrešenja, delamo naj resnejše sklepe greha in priložnosti v greh se ogibati in dolžnosti svojega stanú zmiraj popolniše spolnovati. Pri spovedi pa nam spovednik na serce govori, nas svarí pred greham, nas spodbada k lepim čednostim, nam daja na roko primernih pripomočkov, in nam za pokoro naloží molitev, ali post ali milošno ali druge resnice v prevdarek, ali druge dobre dela opravljati, kar je ravno goli pripomoček, krotiti naše poženje pred grešnim svetom se obvarovati in satana premagati. In ako kdo večkrat na leto vse to vredno opravlja, recite mi, ali se ne bo taki v gnadi božji zmirej bolj in bolj ohranil? O gotovo, kakor terdi sv. Lavrenci Justinian, rekoč, „Kdor se večkrat spové, stopí z Bogom v zaupljivši zavezo, pride k boljemu spoznanji samega sebe, bo zmiraj čverstejši doprinasati čednosti, močnejši premagati hudobnega sovražnika, zmožnejši prijeti več božjih gnad“. — In ako nam že večkratna spoved toliko močí podeljuje zoper dušne sovražnike, koliko več moči nam ne bo pa izviralo iz pogostnega sv. obhajila, v katerem se sklenemo s samim Jezusom Kristusom, ki je premogel satana in smert! Naj vam storim le eno priliko. Sovražni Medianiti so bli namenili z mogočno vojsko Izraelce pokončati. Pred napadom se pa enemu sovražnih vojščakov naslednje sanja, kar je svojemu tovaršu takole pripovedoval: „Videl sem pečen hleb ječmenov, ki se je valil v naše taborišče, v en šotor zadel, tajistega razdjal, enako zemlji ga poravnal“. Tovarš koj ugane pomen tega sanja ali marveč božjega razodenja. On reče: Ta hleb pomeni meč Izraelskega vojskovodja Gedeona. Ta bo napadel naše madianiško taborišče, in bo pokončal našo 7letno oblast čez ljudstvo

božje“ (Sodn. 7, 13.) In tako se je res zgodilo. Medianiti, čeravno jih je bilo kot listja in trave, so bili v kratkem času potolčeni in v beg pregnani od Izraelcov, katerih ni bilo več kot 300 vojskinih mož. En sloveč razlagave pisma spozná v imenovanem ječmenovem hlebu predpodobo Jezusa Kristusa, pod podobo belega kruha. „Ta spremenjeni kruh — pravi on — je meč, ki tepe, oslabí in odžene naše dušne sovražnike“. Kar se prav dobro ujema z besedami sv. Cirila, ki piše: „Kristus ukrotí v naših udih postavo mesá, in obudí strah božji, ozdravi bolne, vzdigne tega, ki je padel, kot dobri pastir, ki da življenje za ovce“. Zatorej rečem s sv. Frančiškom Zalezianskim: „Obhajaj se mnogokrat, kolikorkrat ti je le mogoče, vender le vselej z pervolenjem svojega duhovnega očeta, in veruj mi, da kakor v naših hribih zajci po zimi belo dlako dobijo, ker družega ne vidijo in ne uživajo (za pijačo) kot sneg, tako boš tudi ti po vednem vživanji Lepote, Dobrote in Čistote vsa lepa, vsa dobra in vsa čista duša postala“.

Kristjani! Ako je temu tako, kdo ne bi večkrat, pa vselej vredno prejemal zakrament sv. pokore in presv. reš-njega Telesa. Gotovo ves drugi svet bi bil, doprinašalo bi se prelepih čednost, vsaki bi po svojem stanu pošteno živel, ako bi današni katoličani po zgledu prvih kristjanov k sv. mizi s pravo živo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo večkrat na leto pristopali. Vsi mi bi se posvetili po besedah Jezusa Kristusa, ki nas zagotavlja: „Ako kdo jé od tega kruha, bo vekomaj živel“. — Toda hočemo vekomaj živeti, treba nam je tudi tretjič slabih priložnost se ogibati, ker brez tega se ne dajo dušni sovražniki premagati.

3. Pregovor pravi: „priložnost storí tatú“. V priložnosti imajo dušni sovražniki naj več moč; po priložnosti so omajali in spridili može za božjo čast zlo vnete. Poprašajte Davida, Salomona, oba moža po božji volji, kaj da jih je v greh zapeljalo? In ona vam bosta odgovorila: Zapeljala naju je priložnost. Kaj je sv. Petra, tako gorečega učenca Jezusovega zapeljalo, če ne priložnost? Sv. Peter se namreč radoveden podá v Kajfežev dvor, da bi vidil, kaj da bojo z Jezusom počeli. In glejte, pri tej priložnosti Peter greší. On,

ki se je pri zadnji večerji rotíl, da je pripravljen s svojim mojstrom v smert iti, ga trikrat zatají, preden petelin enkrat zapoje. Vsi taki in enaki zgledi nas živo učé besede samega večnega Boga, ki pravi: „Kdor priložnost ljubi, bo v nji konec storil“. Kdor se smole dotika, se osmóli“. In ako so v priložnosti taki možje, za božjo čast vsi vneti, padli, kaj bo pa še z nami, veliko bolj slabotnimi stvarmi, ako bomo prostovoljno zahajali v slabe in zapeljive priložnosti, ako se bomo prijazno pečali z uno osebo, ki je spridenega zadržanja, ako se bomo mudili v uni hiši, kjer se nič dobrega ne sliši ne vidi? Kaj bo s tabo, o mladenč, o deklina! uprašam, ako se ne boš skerbno ogibal plesiša, središa vsake pregrehe, ako se ne boš berž umaknil une službe, une strupene tovaršije, kot vseh drugih krajev, ki so bili že tebi in drugim v spodtiko, v padec? — Predragi! Brez družega bomo padli, zapadli bomo hudiču v oblast. Zakaj Bog, ki močno podpira te, ki so se zoper svojo voljo na nevarno priložnost naleteli, pripustí pa v kazen pasti tega, ki se derzno v tajisto podá in se prostovoljno v njej mudí. Naj velja torej kar hoče, slabih priložnost se moramo ogibati; zakaj gre za zmago, za večno življenje, za prelepo nebeško krono. Torej pravi Jezus: „Ako te tvoje desno okó pohujša, izderi ga in verzi ga od sebe; — in ako te tvoja desna roka pohujša, odsekaj jo in verzi jo od sebe“. Jezus je hotel reči: Naj bi ti bila kaka reč, kakšna služba ali hiša itd., še tako ljuba in koristna, kakor ti zamore biti ljubo in koristno tvoje desno oko, tvoja desna roka, koj popolnoma ločiti se imaš od nje, ako ti je priložnost v greh; „zakaj boljše ti je“ — pristavi Jezus — „da eden tvojih udov pogine, kakor da bi bilo celo tvoje telo verženo v pekel“ (Mat. 5.). Od obilno zgledov, ki jih imamo v življenji svetnikov, spomnim vas samo sv. Karol-a Baromeja, vam mladim v posebno posnemo. Karol Baromej je v svojem 16. letu v Pavii v šolo hodil. V tem mestu je bilo ta čas mnogo slabih priložnost. Djaki iz raznih krajev domá so tukaj prav sprideno živeli. Karl pa se je vseh teh ničvrednežev skerbno ogibal, ž njimi se ni nikar družil. Med tem, ko so uni v glediših, po plesiših in pri drugih posvetnih veselicah čas si kratili, je Karl domá kako

npravne bukve prebiral, molil ali kaj drugega poštenega delal. Posvetnih kratkočasov je zlo sovražil. In ako je nevedoma v kako slabo priložnost zašel, jo je trepeč po celem životu, koj koj iz tajste potegnil. Zatorej se je pa tudi Karl neomadežvanega ohranil na duši in telesu. — Oh da bi ga tudi mi posnemali! Da bi se tudi mi vsake nevarne priložnosti ogibali! Kaj pomaga človeku če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi in se pogubi na vse veke! Zatorej pri zveličanji vaših duš vas lepo prosim, moji priserčni bratje in sestre v Kristusu! ogibajte se slabih priložnost. Ogibajte se nevarnih priložnost, posebno vi mladenči in deklina; zakaj vi ste šibe, ktere vsak veterc ušibuje, vi ste nezvedene ptice, ktere se na limance prav lahko privabijo, vi ste nježni metulji, ki se blizo luči gotovo osmodijo; v slabih priložnostih ima satan do vaših slabotnih serc naj več upliva — moči. Zatoraj vas in vse druge opominjam, vam svetujem, vam upijem s prerokom Jeremijam: „Bežite, rešite svoje duše!“ In še pristavim besede sv. Avgušтина: „Bežite priložnosti, ako se nočete pogubiti!“

Iz vsega rečenega povzamemo, da 1. molitev, 2, večkratna prejema zakramentov sv. pokore in 3. ogibanje slabih priložnost, so tri neobhodno potrebni pripomočki dušne sovražnike premagati in se zveličati.

S k l e p.

V sklepu vsega današnjega premišljevanja mislimo si serčnega vojskovodja; ki je svojega serditega sovražnika hrabro premagal, vso njegovo vojsko trumo v nič razdjal. Kot verli zmagovavec se s svojo mogočno armado vesel povrača naravnost v glavno mesto svojega kralja. Neštevilna množica ga povsod sprejema med vednimi klici „živio“, vse se mu uklanja, vse ga časti, postelja mu cvetlice, spletajo mu vence, prepevajo mu pesme; slava ga povsod spremlja. In ko se ta že na dvoru svojega gospodarja znajde, mu sam kralj naproti hiti, mu pripne svitlo svetinjo na persi, rekoč: Hrabri vojšak, pozdravljen mi bodi, prejmi jo v znamenje mojega spoštovanja do tvoje hrabrosti, do tvojega junaštva! In zdaj

ga še k svoji mizi posadí, da se svojega truda odpočije, da se okrepča z žlahtnimi jedmi, z predrago pijačo. — Veličasten bi bil res tak slovesen vhod enega vojskovodja po časni zmagi deželnih sovražnikov. Ali kej je vender vsa posvetna slovesnost proti unemu veselemu uhodu, kterega obhaja naj prestejša dušica, ki je sicer premagala dušne sovražnike in se v gnadi božji ločila od tega svetá! Glejte neštevilno rajdo angeljev ki ji naproti hitijo, glejte neštevilno svetnikov, ki jo v svojo sredo sprejemajo, glejte samo nebeško kraljico, ki jo k sebi vabi, poslušajte, kako nji v čast vsi zveličani duhovi od golega veselja neizrečeno lepo prepevajo, med tem, ko ji kralj vseh kraljev pridobljeni sedež v prelepih nebesih odkazuje, rekoč: „Blagor dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malih rečeh zvest, te hočem čez veliko postaviti, pojdi v veselje svojega Gospoda!“ In veste v kakšno veselje? „Nobeno okó ni vidilo, nobeno uhó ni slišalo in nobenega sercé ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo“. O preveliko veselje! O prežlahno plačilo!

Kristjanje! Ni res, da se hočemo tudi mi po zgledu naših preblaženih bratov in sester v nebesih vojskovati in premagati z božjo pomočjo hudiča, svét in hudo poželenje? Da! da! mi hočemo, mi se moramo zveličati, za to živimo, za to imamo umreti! In vi, zmagovavci nebeški, podpirajte nas z vašo bratovsko priprošnjo, da tudi mi po vašem zgledu pot čednosti, junaštva stanovitno potujemo, se vojskujemo, premagamo in se v vaši sredi kedaj udeležimo krone nebeške! Amen.

Pridiga v spomin vernih duš.

(Od treh angelov na pokopališču; gov. M. T.)

„Bog bo obrisal vse solze od njih očí, in smerti ne bo več, tudi ne bo več ne žalovanja, ne upitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minilo“. Raz. 21, 4.

V v o d.

Vesetje in žalost se spreminjata v človeškem življenji, kakor noč pa dan; od enega do drugega je le ena stopinja. Ali po besedah cerkvenega pridgarja „je bolje iti v hišo žalosti, kakor v hišo veselja, zakaj serce modrega je pri resnobi žalovanja, in le serce nespametnega išče kratkočasov“. Tudi vi ste se to popoldne v nenavadnem številu sošli v tej hiši božji, kjer smo še pred malo časom obhajali veseli spomin svojih zveličanih bratov in sester, ktera je pa zdaj že v hišo joka in globocib zdihljejev spremenjena. Zato tudi mene vidite v črni štoli, ki je znamnje in oblačilo žalovanja. In zakaj to? Ali naj bi bilo žalostno naše serce, ker nam je slovó dala ljuba pomlad? žalostno, ker so minili prijetni časi mladega leta, od nas zbežali žvergoleči pticiki, verti in gojzdi orumeneli, in nehale pihljati hladivne sape gorskega poletja? Morebiti je žalosten otrok, ker so zvenile cvetlice ob potocih, da si jih nič več v vence viti ne more? žalosten mladeneč, ker ga jesenska, tužna natora spominja minljivosti, in tudi njegovega kakor blisk, bežečega časa? žalosten starček, ker se je obletela košata lipa, da pod njeno senco nič več okrepčevavnega odahnjenja ne najde? — O kaj še! saj, če so nas vse te prijetnosti zapustile, se bodo čez ne dolgo spet povernile, in če nas ne več, bodo vsaj druge znovič razveseljevale. Vse kaj družega je, kar današnji večer in juternji dan tako globoko v serce sega, tako močno k žalosti nagovarja, in to je: spomin vernih duš v vicah. Bolj, kakor kterikrat med letom, šteje necojšni večer starček ob palici redko število svojih verstnikov in verstnic, in si misli: Skoraj gotovo, preden bo okoli leto in dan, bodo še mene zraven ranjcih položili, in tudi meni bo ob letu veljalo današnjega dneva milo zvonjenje. Bolj kakor sicer čez leto, se

nicoj spominja mladeneč tovaršev svojih rožnih let ; zato hití obiskat njih grobe , se ž njimi v duhu pogovarjati in jim pokajati solze svoje zveste ljubezni. Bolj , kakor vsak drug dan čez leto , si nicoj ta večer spominja otrok na tisto prebritko uro , ko je prejemal zadnje povelje svojega umirajočega očeta , ali poslušal poslednje prošnje svoje umirajoče matere. Zato , ker jih doma nič več božati , objemati in poljubovati ne more , spleta venec iz zadnjih jesenskih cvetlic , da ga v znamenje hvaležnosti ponese na njih grob , in jim tam s solzami potoži svojo zapuščenost , kako hudo je , biti sirota brez skerbneга očeta , nikoli ne poznati preljube matere milega obličja.

Ali imej v svojem sercu obžalovati zgubo ktereга koli ljubega , vendar danes , ljubi moj ! kedar prideš na posvečeno zemljo božjega verta , do tistega groba , čegar pogled te bo k joku posilil , ne zgreši treh poslancov z nebes , ki po pokopališči gredoč s palmovimi vejami v rokah tihi mir in pokoj nosijo ranjcim , pa tudi tebi brišejo solze , in z veselim upanjem napolnujejo tvojo dušo. „Te tri angele z nebes , ki prebivajo na kerščanskih pokopališčih“ , vam hočem danes imenovati in od slehernega kaj več govoriti v vaše tolažilo in oveseljenje.

Razlaga.

Britko je popotniku pri sercu , kedar ga pelje pot skozi zmiraj enake in dolgočasne Afrikanske pustote , kjer ni ne sence , da bi se truden odpočil , ne studenca , kjer bi žejo pogasil , ne ljudi , pri katerih bi prenočil , se pri njih mizi poživil in pokrepčal v sladkem spanji. Kakor deleč sežejo oči , vidi pred seboj nezmerno daljavo , in sam ne vé , kdaj bo prišel do njene meje. Noč in dan se verstita , solnce in mesec sem ter tje kaj hodita nad njegovo glavo , in le še ni ne konca in kraja. Noge ima vse ožuljene od dolzega pota in vse ožgane od pekočega peska ; zadnji grizljeji njegove revne in picle popotnice so pošli , žeja in lakota pritiskate , ni mu mogoče več naprej. Spet zajde solnce v božjo gnado , in ves spehan se vleže zvečer na ohlajeni pesek , misleč , da bo še pred jutranjo zoro puščava njegov grob. O tem premišljevanji zasliši v mertvaški nočni tihoti od deleč šumljanje studenca.

Ustane, in če prav s silo, gre vender bližej njega. Do njegovega izvira pridši, zagleda o lunini svitlobi zeleno, poraščeno trato, kjer tudi drugi popotni ljudje, kupci na videz, počivajo, in se poleg studenca s svojo hrano poživljajo. Ti ga vzamejo v svojo družinjo, mu z jedjo in pijačo postrežejo, ga na svoje živinče posade in ga peljajo, kakor rešivni angeli iz teh pustih in nepoznanih krajev, do njegovega zaželjenega cilja.

Tak popotnik v dolgočasni puščavi je človek med grobovi svojih ranjcih. Britko mu je pri sercu smert njegovih ljubih; čez vse težko mu dé njih velika zguba. Jih nikoli več ne viditi, ktere je cenil kakor punčico lastnega očesa, in od njih ločenemu biti za vselej, to je na obé strani zbrusen in v njegovo serce zasajen meč. Brez njih živeti mu je življenje enega dneva cela večnost, da, življenje mu je nar hujša ječa, kamor mu nikoli ne zasije svitloba belega dne. O premišljevanji te tolike zgube se mu prikažejo med grobovi trije rešivni in tolaživni angeli, ter ga peljajo za roko v skrivnosti svojega duhovskega kraljestva, in ti trije angeli so: neumerjočnost, ustajenje, snidenje.

1. Objokanega ga angel nagovori, rekoč: „Obriši svoje solze, nehaj zdihovati, utolaži svoje serce! Saj tisti ljubi, ki jih objokuješ, in s cveticami njih grobe zaljšaš, ti niso odvzeti za zmiraj; le odmaknjeni so revam solzae doline, njih duše še živé. Neumerjočnost ti namreč oznanuje a) npravna (zaderžanska) postava, ktero ti je Stvarnik v tvoje serce vsadil; od neumerjočnosti duše te prepričajo b) božje lastnosti.

a) Če premišljaš postavo od Stvarnika ti v serce vsajeno, že s svojo plitvo pametjo spoznaš, da ne more vse brez razločka prav biti, karkoli bi storil. Ta postava je človeku tako prirojena, da je tudi nar veči hudobnež ne more tajiti; zakaj še tat, ali ubijavec pri zdravi pameti ne bo nikoli terdil, da bi bilo prav, če bi smeli drug pri drugem krasti, ali drug drugega moriti. Če pa to postavo v svojem sercu spoznamo, mora tedaj tudi postavodajavec biti, ki nam jo je v serce vsadil. Vemo pa, da vsaka postava obsega dolžnost, po njej ravnati. In če nam postava od ene strani kaže naš poslednji

cilj in konec v tem, da naj homo popolnoma, kakor je naš Oče v nebesih popolnoma, moramo od druge platí spet reči, da te popolnosti na svetu celo nar pravičnisi nikoli ne doseže, ker nas skušnja učí, da smo od rojstva do smerti pri vsem premagovanji in zatajevanji samega sebe vendar le še veliko slabostim podverženi, kakor jih brez števila veliko tudi smert poprej pokosí, preden še k spoznanju tega poslednjega človekovega namena pridejo.

Kakor to postavo, tako nam je Stvarnik v naše serce vcepil željo po neskaljenem veselji, željo po zveličanji. Ali vendar, kdo zamore reči, da je v svojem stanu popolnoma zveličan? Kdo ne vé za butare in križe, pod katerimi se njegove ramena šibé? kdo ne za notranjega červa, ki grize od jutra do mraka, od mraka do dné? Kdo more rêci, da zmiraj le iz kozarca sladkega vina veselje, ne pa tudi iz kozarca grenkega pelína žalost serka? Velikoveč moramo vsi spoznati, da se nam večkrat od žalosti, kakor od veselja, očí solzé, kakor nas velikrat, ravno kedar mislimo, da smo v posesti svojega zveličanja, smert prehití; ali je pa še vse naše življenje nepretergana veriga samih zopernost in britkost.

Po tem takem naj bi bil človek poleg une postave popolnoma in bil bi zveličan; pa vendar le na svetu te popolnosti in tega zveličanja nihče ne doseže. Toraj mora gotovo naša duša še po smerti telesa naprej živeti, da k temu cilju nrave (zaderžanske) postave, in k svojemu zveličanju v vžitku svojega Boga pride.

b) Te od neumerjočnosti tvoje duše prepričajo božje lastnosti, in sicer a) Njegova neskončna dobrotljivost. Kaj ne vse čuti v sebi hrepenenje po neumerjočnosti in neko zopernost pred svojim končnim razdjanjem. Naša duša le misli: „Zdaj si še, pa čez malo te ne bo več; zdaj si še pri zavedi, pa čez ne dolgo ne boš ne čutil, ne se zavedil, da si živel, kar kratko in malo ne more prenesti. Zakaj ako bi bilo mogoče, da bi bilo to resnica, bi bile živali, ki od smerti in prihodnosti nič ne vedó, veliko na holjem, kakor človek. Mi namreč bi morali spoznati, da nas je Bog v tem hrepenenji le oslepil. Se pa li kaj takega spovzame z božjo dobrotljivostjo, Njegovo svetostjo, ali pravičnostjo, da bi nam

bil dal upanje in obljube, spolniti pa bi nam jih nikoli ne mislil? Gotovo bi potlej ne bil naš neskončno dobrotljivi Oče, ampak naš nar bolj neusmiljeni trinog, ki bi nas bil zato v življenje poklical, da bi nad našim terpinčenjem, nad našimi kervavimi ranami veselje vžival. Božja neskončna dobrotljivost toraj govori, pravi angel, da je neumerjoča tvoja duša, da prejme za terpljenje Očetovo plačilo.

c) Ravno to ti govori njegova neskončna pravičnost. Če vidiš v življenji, da se pobožnost in dobre dela zasramujejo, in na poslednje mesto stavijo, hudobija pa in krivica v prvih verstah kraljujeta; vidiš, da je pravični v vednem pomankanji in v revščini, ko se hudobni v škerlat in svilo oblači, s srebrom in zlatom lepotiči, in pri polno naloženih mizah okusno je in pije; se ti samo od sebe posili uprašanje: Zakaj vendar Bog velikrat pobožne in pravične tako hudo obiskuje, grešnike pa vsi časni sreči v naročje poklada? Je li mogoče, da bi zmiraj tako ostalo? O ne! Božja pravičnost ti pravi: Terpi pa prenašaj težo in vročino svojih kratkih dni, zakaj neumerjoča je tvoja duša, in še le po smerti jo bom napajal v studencinah svojih sladkost!

d) Se smeš tudi na božjo neskončno modrost zanesti, da svoje božje podobe v tebi, ki je tvoja duša, s smertjo ne bo končal. On vé, kakošne darove in zmožnosti ti je podelil, in vé, da tvoja radovednost z vsemi od dne do dne pridobljenimi učenostmi in znajdbami, če prav visoko starost dosežeš, ni nikoli nasitena, in si nikoli vseh učenost in véd pridobiti ne moreš, zlasti, če že v mladosti pod smertno koso padeš. Čemu bi bili pa potlej tvoji duši toliki darovi za te kratke dni? Bili bi le priprave k zidanju, ki bi pa ne bilo nikoli dokončano. To bi bila očitna nespamet, ne pa neizvedljiva modrost božja, kakor bi rekel: „Tu sem ti postavil tvoj cilj; teci neprenehama do njega, ali doseči ga nikoli ne boš mogel! Če dalje globokejše spoznanje in zmiraj bolj uterjena čednost je tvoj poglavitni namen, pa k temu namenu mi nikoli nimaš priti! Komaj boš začel, te bom že poklical zmed števila živih“. Tako pa božja modrost ne more ne govoriti, ne ravnati. Človekova duša toraj, božja modrost

govori, jê in mora biti neumerjoča, da še po smerti naprej raste v tem spoznanji.

Da je človeška duša neumerjoča, bi vam lahko iz prikazen, ki jih v natori vidimo, še na dalje dokazoval; ali te dokazovanja bi me predelec zavleklo. Zato te peljem k smertni postelji umirajočega hudobneža, ker tudi ta ti spricuje neumerjočnost svoje duše. Le poglej, kako se boji in trese! le poglej njegovo zadnje borenje, poslušaj njegovo ječanje, njegove zdibleje! Zakaj pa to? Saj da mora umreti, to dobro vé, in da sveta ne more več uživati, mu pravi njegovo po grehah oslabiljeno teló. Trese se zavolj strahú pred prihodnostjo, in ta strah grešnika, to ječanje hudobnega te učí neumerjočnosti. Neumerjočnosti te učé besede Kristusove: „Ne bojte se teh, ki teló umoré, duše pa umoriti ne morejo; temuč bojite se veliko več teh, ki dušo in teló pogubiti zamorejo“. Neumerjočnost, te učé besede sv. pisma, da Bog Abrahama, Izaka in Jakoba ni Bog mertvih, ampak živih. Da, neumerjočnost ti pridigujejo besede desnega razbojnika: „O Gospod, spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo!“ Zato nam pravi angel neumerjočnosti: „Obrišite si solze, jenjajte zdihovati, utolažite svoje serca! Vaši ljubi, ki jih objokujete in katerih grobe s cvetlicami zaljšate, vam niso odvzeti za zmiraj; njih duše še živé!“

2. Drugi tolaživni angel, ki se sprehaja med grobovi naših ranjic, je angel ustajenja.

Današnji dan stojimo s pobešeno glavo poleg grobov svojih dragih in — jokamo; jokamo iz ljubezni, jokamo iz hvaležnosti, in zavoljo milega in britkega spomina. Tu pod odejo černe zemlje počivajo tisti, ki so bili veselje in sladčica našega serca; pod to odejo gnjijejo njih telesni ostanki; njih mati je trohljivost, červi njih bratje in sestre. Tu trohni tisto usmiljeno materno sercé, pod katerim smo počivali, preden smo luč svetá zagledali. Tu trohni tisto materno sercé, ki je z nami žalovalo, z nami se veselilo; tisto serce, ki nam je bilo vselej odprto, da smo mu tožili svoje reve, in ktero serce, če ni vedilo za drugo tolažbo, nas je vsaj z vročimi solzami pomilovanja upokojilo. O usmiljeno, o blago materno sercé! ti ne biješ več; jed si červov. In zraven maternega

serca trohni drugo nič manj ljubo in milo serce očetovo, tisto, ki je naše pomanjkanje bolj, kakor mi sami občutilo, na mesto nas zdihovalo in za nas skerbelo, na čigar strani smo brez vseh skerbí preživeli srečne rajske dni svoje rožne mladosti. O ko bi mogli v te roke še enkrat seči, in jih poljubiti, ki so za nas toliko delale in terpele, nas prekriževale, blagoslovljale in moliti učile! O materno, o očetovo naročje, ki nas je varovalo in pestovalo otroke! — zdaj pa ni drugega, kakor pešcica zgledanih koščic, na ktere kapljajo naše solzé.

Pa glej! angel ustajenja pristopi, in zakliče: „Ustavite se solze, ker tudi zanje ima napočiti velikonočno jutro vesele Aleluje, dan ustajenja“. Tega te zagotavlja Kristus z besedami: „Prišla bo ura, ko bodo vsi, ki so v grobeh, glas Sinu božjega zaslišali in ustali“. (Jan. 5, 28.) To ti terdijo besede sv. Pavla, ko piše (I. Kor. 15.): „Kakor v Adamu vsi umerjemo, tako bodo v Kristusu vsi oživali; — kakor je namreč po enem človeku smert, tako je po enem človeku ustajenje mrtvih“.

Ustajenje mrtvih se pa dá misliti že iz tega, ker je človeško telo nar imenitniše, mojstersko delo božjih rok, posvečeno po učlovečenji Sinu božjega, posvečeno po njegovem terpljenji in po njegovih ranah; posvečeno po sv. Duhu v sv. zakramentih. Ali naj bi tisto telo, ki ga apostel imenuje tempel božji, prebivališče sv. Duha, pa za vselej strohnelo? Ali naj bi tisto telo, v katerem si Jezus Kristus v zakramentu sv. rešnjega Telesa svoje stanovališče zvoli, na večno gnjilobi zapadlo? Da, kakor gotovo je Kristusovo, tako gotovo bo tudi naše ustajenje od mrtvih. Zato ti angel ustajenja s perstom kaže na žalostno drevo (tužno beko), kakor bi ti hotel reči: „Poglej k tlam pobešene vejice tega drevesa, ki pa spomladi spet lepo ozelené. Tako si tudi ti pri smerti svojih ljubih od žalosti k tlam pobešen; ali tudi zanje bo prišla vesela spomlad njih hrepenenja in ustajenja od mrtvih. — Naj bi te utolažil, ti kaže angel podobe grobnih spominkov. Na teh spominkih vidiš ali podobo z odpertimi očmi spijočega leva, ali podobo čebele brez zela, podobo metulja ali ptica Feniksa. Z odpertimi očmi spijoči lev kristjana spominja, da, akoravno

njegovo truplo v zemlji počiva in trohni, vendar z dušnim očesom, s sv. vero, gleda na dan svojega ustajenja. Podoba čebele brez zela pomeni, da je Kristus smert, trohno in peklo premagal, da nam nič več škodovati ne morejo, in toraj smemo tudi mi to zmago nad smertjo in trohno pričakovati na velikonočno jutro svojega ustajenja. Ravno to ti naznanja podoba metulja. Kakor se namreč gosenca v jeseni v listje, kakor v svoj grob zaprede, spomladi pa iz njega pisani metulj sferči; tako človekovo telo pade v grob, da bo sodnji dan, ki bo zanj dan večne spomladi, prerajeno in čistiljivše od smerti ustalo. Nar več pomenljiva na grobnih spominkih pa je podoba ptiča Feniksa. Stari pisavci pripovedujejo, da ta ptič v Arabijskih puščavah živi celó do 600 let. Kedar se mu pa konec njegovega življenja bliža, si napravi gnjezdo iz mire, kadila in drugih dišav, ter gre v njo, in se čez nekaj časa spremení v pepel. Iz tega pepela pa se spet prerodi v poprejšnjega, pomlajenega ptiča. Ta ptič, pravi sv. Ambrož, je nar lepša podoba našega ustajenja; zakaj tista vsemogočnost, ki njega prerodi, bo tudi naše spepeljene ostanke obudila v novo življenje. Nazaj bo dala smert na angelove trobente glas svoj rop, in oživljen bo spet prah in pepel naših koščic. Saj pokopališča niso nič drugega, kakor božje njive. Kakor namreč kmet po svoji njivi seme meče, to seme poprej v zemlji sognije, potem ozelení in klasje rodi; tako seje Bog na to svojo njivo telesa vernih, da v njih sognijejo. Poslednji dan pa jim bo dal po svoji vsemogočni besedi spet oživeti in ustati. „Ustavite se toraj, vé solze! nam pravi angel ustajenja; zakaj napočilo bo za vaše ljube jutro vesele Aleluje! dan ustajenja“.

3. Tretji tolaživni angel na naših pokopališčih je angel veselega snidenja po smerti.

Res se nam mora pri pogrebu naših prijatlov nehoté solza žalosti iz očí ertainiti, ko v zemljo spusté mertvaško skrinjo, in mašnik prvo perst na njo verže, rekoč: Vzemi zemlja itd.“, in spreletí nam muzek in kostí, ko se zagrebavci podvzajajo, ranjcega berž ko berž skriti pred našimi očmi. Pa kdo bi tudi zameril starišem, če se solze pri smerti svojega otroka, od katerega so upali, da jim bo v starosti

pomoč in podpora? Kdo bo grajal otroka, ki se topí v grenkih solzah, ker mu je nemila smert vzela očeta ali mater, katerih pomoči je še toliko potreboval? Kako bi se prijatelj ne zjokal na grobu svojega prijatelja, če pomisli, da so za vselej oglušele tiste ušesa, ki so vsako njegovo prošnjo uslišale; oterpnile tiste roke, ki so mu toliko dobrot delile; omolknile usta, ki so ga tolikrat tolažile, in zatisnile se oči, ki so ga tako milo in ljubeznjivo pogledovale? Da, take žalosti za ranjci ne more nobeden zameriti, ker je znamenje ljubezni, ki tudi še po smerti ne vgasne. — Ali Kristusove besede: „Še malo, in me več ne bote vidili, in spet malo in me bote vidili, ker grem k Očetu“; Njegove besede, „da, gré naprej nam sedeže pripraviti“, in Njegova molitev: „Oče! jez hočem, da so tí tam kjer sem jez“, — to nam pravi, naj neha vse naše žalovanje, ker svojih ljubih nismo za vselej zgubili, in da pojdemo tudi mi kmali za njimi iz delavnika na večni praznik, kjer se bomo spet našli, in na večno združeni skupaj ostali; zakaj, „ako verujemo, piše apostol (I. Tes. 4,) da je Jezus umerl in ustal, tedaj bo Bog tiste, ki so v Jezusu zaspali, za njim pripeljal, in tako bomo vedno z Gospodom. Toraj se oveselujte, nas opominja s temi besedami!“

In res kako veselo je za nas, če prav kakošnega ljubega prijatelja na pokopališče spremimo, ker si vendar le lahko mislimo: Saj le njegovo truplo tukaj počiva, njegova duša pa živi pri Bogu. Res je, da tukaj ga nimamo nikjer obstoječega mesta, da smo le romarji, ki na kraji groba odložimo svoje palice, in se trudni uležemo k počitku v hladni grob. Tukaj so vrata nebeške, od tod bomo sodnji dan ustajali, tukaj se spet vidili, si po bratovsko v roke segali in ponovili zvezo večne ljubezni v presrečni Očetovi hiši, kjer ne bo ne smerti, ne ločitve več! Če po tem takem na smertni postelji žalostni smemo reči: „Še malo, in me več ne bote vidili“, nam angel snidenja še besede polne tolažbe in zaupanja, da se bomo unkraj groba s svojimi ljubimi v večnosti spet vidili, na jezik poklada: „In spet malo, in se bomo vidili, ko pridemo k Očetu“. — To so tedaj trije angeli, ki prebivajo na kerščanskih pokopališčih, vsem zavoljo zgube svojih ranjcih žalostnim in objokanim v tolažbo in oveseljenje.

Sklep.

Ne bom vam pa zdaj še priporočal, da skerbimo čez vse za svojo neumerjočo dušo, naj bi enkrat prišli do častiljivega ustajenja in veselega snidenja. Le eno je, česar vam k sklepu svojega govorjenja v imenu naših ranjcih bratov in sester na serce položim, in to je: božja pravica, oh, kako na tanka je, ker še nad angeli madeže najde! Zato pomnimo jih v svojih molitvah! Bog vé, koliko naših ljubih ločenih nam iz terpljenja vic naproti kliče: „Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi, priyatli naši!“ (Job.) Morebiti so tisti, ki te tako prosijo, tvoj oče, tvoja mati. O gerda nehvaležnost, ko bi pozabil tistih, po katerih sem luč svetá zagledal, ki so me samí ali po drugih lepo in kerščansko zredili, sami sebi pritergovali, da so meni dajali, koliko noč zavoljo mene prečuli, koliko se trudili in preterpeli za moje sreče voljo, dà, hribe in doline prehodili, svoje življenje za moje v nevarnost postavili. Ljubi oče! preljuba mati! tega vaš otrok pozabiti ne more. Na misel mu je, kako ste ga milo božali in poljubovali, ga od veselja do veselja vodili. Na misel so mu zlate ure, ki jih je še nedolžen v vašem varstvu preživel. Na misel mu je pa tudi vaša poslednja prošnja na smertni postelji, ko ste rekli: „Ljubi moj sin! draga moja hči! Pomnite me v svojih molitvah, kedar me več ne bo! Molite za mojo ubogo dušo, kedar zatisnem oči, ki so vas tako milo pogledovale! Molite za-me, kedar pridete v ta kot, kjer bom zdaj zdaj končala svoj pozemeljski tek, in me nič več v njem našli ne bote. In kolikorkrat vas pot popelje memo zelenega groba, kjer bodo počivale moje koščice, koščice vaše matere, voščite jim mir in pokoj Gospodov!“

Pa ne le za stariše, brate in sestre, za priyatle in dobrotnike, ampak molimo brez razločka za vse verne mertve, rekoč: „O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernih! dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpuščanje vsih grehov, da milostljivo odpuščanje, ktereга so vselej želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo — po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

Pridiga za 24. pobinkošno nedeljo.

(Greh enega človeka je nesreča tudi za druge; gov. J. A., st)

„Veliki vihar je vstal na morji, tako da so valovi čolnič pokrivali“. Mat. 8, 24.

V v o d.

Jezus sam je zapovedal po morju se peljati. V čolniciu je bil on, sveta nedolžnost, in njegovi aposteljni, ki so zavoljo njega vse zapustili, njegovi prijatli, njegovi ljubčeki. Kdo bi bil mislil, da bi dobre učence ktera nevarnost zadeti mogla? In vender se strašen vihar uzdigne, ki čolnič semtertje zaganja, in učenci vsi prestrašeni kličejo: Gospod! otmi nas, mi poginjamo. — Zakaj je Gospod svojim učencom to nadlogo poslal? Več uzrokov je, zakaj Bog tudi pravičnim viharje, nadloge in časne nesreče pošilja. Pri ti prigodbi neki sveti cerkveni učenik poseben uzrok pové. On misli, da je zato čolnič v tako nevarnost prišel, ker je zraven dobrih učencov tudi nezvest, že takrat grešni Judež na njem bil. „Ta je uzrok nevarnosti: bil je tam Simon Peter, bil je pa tudi izdajavec Judež tam“. Imamo še eno drugo tej enako zgodbo, kjer sveto pismo samo pravi, da je zavolj enega samega nepokornega, veliko nedolžnih v nevarnost prišlo.

Bog ukaže preroku Jonu, naj gre v mesto Ninive, njega prebivavcom, ki so bili silo hudobni, pokoro označovat. Jona pa se napravi, in hoče pred Bogom bežati, da bi ne šel v Ninive. Gre tedaj v primorsko mesto Jope, dobi barko, ki je bila v Tarzus napravljena, plača brodnino in gre na njo. Bog je obudil silen vihar na morju in barka je bila v nevarnosti, se potopiti. Brodnarji so vpili, vsak je v svojega Boga klical in robo so metali iz barke, da bi ložja bila. Jona je pa na dnu barke spal. Viši brodnar gre k njemu in mu reče: „Kako moreš tako terdo spati? Ustani, kliči k svojemu Bogu, morebiti se nas usmili, da ne poginemo“. Brodnarji pa rekó med sebo: „Dajmo vadjati, da zvemo, zakaj nas je

zadela ta nesreča“. Mislili so si namreč, da bi vtegnil kak velik hudodelec med njimi biti, ker je tak vihar. Vadjajo, in Bog je naklonil, da je Jona zadelo. Rekó mu: „Povej nam, od kod nam je ta nesreča? Kaj je tvoje delo? Kam greš? Kterega naroda si?“ Jim reče: „Hebrejec sem, in častim Boga nebeškega, kateri je morje in suho ustvaril“. In povedal jim je, da beži pred svojim Bogom. Brodniki so se na to silno bali, ter so rekli: „Kaj si storil? Kaj nam je s teboj početi, da morje odleže?“ On pravi: „V morje me verzite, in morje bo odleglo; ker vem, da je zavoljo mene ta vihar nad vas prišel (Jon. 1, 12). Brodniki še veslajo proti suhemu, pa se ni dalo, ker morje se je kopičilo, da so jih valovi zagrinjali. Primejo tedaj Jonata in ga v morje veržejo. Kar na enkrat je morje utihnilo od svoje ihte. Dalje vam te prigodbe ne bom razkladal, kako je velika riba Jonata požerla in ga čez tri dni nepoškodvanega iz sebe na suho vergla, kako je Jona zdaj na božje povelje šel v mesto Ninive pokoro oznanovat, kako so Ninivljani oestro pokoro delali in se poboljšali, in kako se jih je Bog usmilil in jim prizanesel; vsega tega vam ne bom pripovedoval, ker sem vam iz te prigodbe le to dokazati hotel, da zavoljo enega nepokornega je veliko nedolžnih v nevarnost prišlo. Vem, je rekel Jona, da je zavoljo mene ta vihar nad vas prišel. „Zavoljo enega grešnika tedaj zamore nesreča tudi čez druge priti — tudi čez nedolžne!“

To resnico, ki jo sv. pismo in sveti očetje izrekó in marsikteri zgledi terdijo, hočemo mi nekoliko bolj premisliti, da se bomo vprihodnjič sami greha varovali, in da bomo tudi druge od greha odvrčevali.

Bog se pa na dvojno vižo zavoljo greha maščuje:

1. s tim, da svoj žegen ali blagor, svoje dobrôte odvzame.

2. S tim, da nadloge, kazni pošilja. Obojno grešnik zamore sklicati čez celo družino, čez celo deželo.

3. Zakaj pravični Bog to dela ali dopušča?

Razlaga.

1. Bog zavoljo grehov enega človeka tudi drugim, pravičnim ljudem svoj blagor in svoje dobrote odvzame.

a) Jozue, ki je Izraelce v obljubljeni deželi peljal, je bil srečen v vojski, ki jo je imel z malikovavci, ki so v ti deželi prebivali, in že jim je vzel Jeriho, ki je bilo uterjeno mesto, in dobro obrambano zoper Izraelce. Sv. pismo pravi: „Gospod je bil z Jozuetom, in njegovo ime je po vsi deželi zaslovelo“. Pa naenkrat ga je sreča zapustila. Iz Jerihe je Jozue poslal mož proti mestu Haju, da bi ga ogledali. Možje so prišli nazaj in mu rekli: Tri tavžent mož naj jih gré, in bodo mesto lahko pokončali. Tri tavžent bojakov je tedaj nad mesto šlo. To da leti so precej zbežali, in so bili od mož mesta Haja otepeni, in sovražniki so jih podili in vzdol bežeče pobijali. In serce Izraelskega ljudstva se je zbalo in kakor voda razpustilo. Jozue je padel na svoj obraz in je molil: Oh Gospod! zakaj si leto ljudstvo čez vodo Jordansko peljal, da bi nas Amorejcem v roke dal in pogubil? Tedej je Bog Jozvetu rekel: „Ustani, kaj ležiš s svojim obrazom na zemlji? Izrael se je pregrešil in je mojo zavezo raztergal; so vzeli od vrotene, so ukradli in legali, in med svoje orodje skrili. Izrael ne bo mogel pred sovražniki obstati, temuč bežal bo pred njimi, ker je z zaprisega ognjušen; ne bom z vami, dokler ne pokončate njega, kateri je kriv leté hudobije“. Zakaj Bog ni bil več z Izraelci? Ali so mar vsi Izraelci se pregrešili? Nak — le en sam mož se je pregrešil. Bog je bil zapovedal, da vse zlato in srebro, brončene posode in železo, kar se je v Jerihi dobilo, bi bili imeli spraviti za snidnico, ves drugi plen, to je, vse druge reči, ki so jih Izraelci dobili v mestu, bi bile imele sožgane biti, in oestro je bilo prepovedano, da si nema nobeden ničesar od teh reči prihraniti. To prepoved je ljudstvo natanjko spolnilo, in med vsemi ni bil kot en sam človek, Ahan po imenu, kateri je od lakomnosti oslepljen, drago oblačilo, zlata in srebra za-se obderžal in je te reči v sredi svojega šotorja pod zemljo

skril. Sam Ahan se je pregrešil, vsi drugi so bili nedolžni, in vender je nesreča čez vse prišla. Zato ga je Jozue zavoljo njegove nepokorščine vkažal kamnjati, in Izraelci so potem spet srečni v vojski bli (Joz. 6.)

b) Abraham je bil od Boga obilno blagoslovljen. — Bog se mu je vidno prikazal in se ž njim pogovarjal. Abrahamov sin, Izak, je bil tudi pobožen in Bogu zvest; pripravljen je bil, da bi se bil v nar lepših letih Bogu v dar zaklati dal. In vender Izak ni bil tako, kakor njegov oče Abraham, z gnadami obdarovan, in še le v poznejših letih enkrat se mu je Gospod prikazal. Ustala je pa lakota v deželi, po tisti hudi letini, ktera je bila ob Abrahamovem času, in Gospod se je prikazal Izaku (I. Mojz. 26, 1. 2.) Zakaj se je Bog Izaku še le potlej prikazal, ko je lakota ustala? Res, da tudi k naši tolažbi in našemu podučanju, da nadloge so pripravne, nam božjo milost pridobiti. To da Izak je bil že poprej, pri smerti svojega očeta v veliki žalosti. Zakaj se mu pa Bog že takrat ni prikazal, da bi ga bil potolažil v njegovi žalosti? Nekteri učeniki so te misli, da to se zato ni zgodilo, ker takrat je bil hudobni Izmael ž njim in pri njem. „Pokopala sta ga (Abrahama) Izak in Izmael“ (I. Moz. 25, 9). Pri pravičnem je bil grešnik, in le on je bil zaderžek, da se Bog ni prikazal“ (Oliva). Pred ko ne, je Izakova mati, ko je Izak še majhen bil, to spoznala. Zato je priganjala Abrahama, naj Izmaela z njegovo materjo iz hiše spravi. „Izženi sužnjo in njenega sinu“ (I. Mojz. 21, 10).

Kolikrat slišimo tudi mi ljudi žalovati in tožiti, da si pri vsem svojem prizadevanju nič pomagati ne morejo! Ni žegna, ni sreče pri gospodarstvu! Saj vender pridno delamo, pravijo nekteri, saj molimo, saj hodimo v cerkev, saj še marskeje dobrega storimo, iu vender vse nič ne zda, vse gre le rakovo pot!“ Hišni očetje, hišne matere, ki tako tožujete! glejte, glejte, ali ni morebiti kak Ahan, kak Izmael v vaši hiši, ali ni kak razberzdan sin ali hlapec, kaka nesramna hči ali dekla; glejte ali ni morebiti kak preklinovavec, kradljivec, opravljivec ... med vašo družino. Bog po svojih nezapopadljivih sklepih zavoljo grešnikov tudi

pravičnim svoj žegen in svoje dobrote odvzame, in ravno zato pri vaši hiši ni žegna božjega, ker morebiti pod vašo streho kak grešnik prebiva!

2. Jes sem Gospod, tvoj močni Bog, ki nobenega zraven sebe ne terpim, in ki strahujem krivico očetov nad otroci do tretjega in četrtega rodú (II. Moz. 20, 5).

a) V IV. Mojzesovih bukvah (v 16. post.) se bere, da so se Kore, Datan, Abiron in Hor in še 250 Izraelskih sinov iz Levijevega rodú zoper Mozesa in Arona sperli, ter so rekli: Dosti vaji je, zakaj vsa množica je množica svetih, in Gospod je med njimi; zakaj se povzdigujeta zoper Gospodovo ljudstvo? Strašna kazen je zavoljo tega puntarje zadela! Mozes namreč, ko to sliši, se je na svoj obraz vergel, in rekel Koretu in vsi derhali: „Jutri bo Gospod na znanje dal, kateri da so Njegovi“. Zavoljo tega ukaže Koretu in vsem, ki so bili ž njim, naj jutri kadilnice vzamejo, da bodo v svetišču kadilo zažigali. Datana in Abirona pa ni bilo blizo. Mozes ju drugi dan pokliče, pa nista hotla priti, in sta ga zaničevala. Mozes gre s starašini k šotorom, in na božje povelje ukaže, naj vse ljudstvo beži od šotorov Koretovega, Datanovega in Abironovega, tudi naj se ničesar ne dotikajo, kar je njih, da se ž njimi kje v greh ne zamotajo. In kader so od njih šotorov odstopili, sta Datan in Abiron vun šla, ter se ustavila med vratmi svojih šotorov s svojimi ženami in otroci in z vso družino (verst. 27). In precej se je zemlja razpočila pod njih nogami, se razgernila in jih požerla ž njih šotori, in z vsem njih premoženjem vred (v. 31, 32). Da je tudi žene, družino in odraščene otroke nesreča zadela, se ni čuditi, ker so se tudi lahko punta vdeležili; pa zakaj ni bilo majhnim otrokom prizanešeno, ki še grešiti niso mogli? Misliti se mora, da so zavoljo greha staršev smert našli, pravi neki razumen učenik (Abulens).

b) Tudi je postala lakota ob dnevih Davidovih, tri leta zaporedoma; in David je vprašal usta Gospodove (po velikem duhovnu) in Gospod je rekel: „Zavoljo Savla in njegove kervave hiše (je ta kazen odločena), ker je Ga-

haonjane moril (II. kralj. 21, 1). Jozve je Gabaonjane živeti pustil v objubljeni deželi, Savl jih je pa hotel pokončati in potrebiti. Bog po svojih nezvedljivih sklepih kaznuje celo ljudstvo zavoljo greha predpostavljenih (Alioli). — Ta kazen je bila še clo le po smerti kralja Savla, kateri se je bil pred Bogom zadolžil, čez Izraelsko ljudstvo poslana.

c) David je dal iz napuha ljudstvo prešteti, in zavolj tega njegovega greha je Bog Izraelce s kugo vdaril in je umerlo zmed ljudstva 70,000 mož (II. kralj 24.).

d) Bog je po Mojzesu dal za Izraelsko ljudstvo zapoved: „Kdor Gospodovo ime preklinja, naj smerti umerje; s kamnjem naj ga posuje vsa množica, naj ti je bil on rojak ali ptujec (3. Mozes. buk. 24, 16). — Zakaj je Bog rekel vsi množici, t. j. celi soseski, ga kamnjati? Ali bi ne bili mogli posebni ljudje za to odločeni biti? Zakaj ga je cela soseska morala kamnjati? „Zato, ker Bogokletstvo in vsaka druga pregreha (pravi neki razlagavec sv. pisma), ne škoduje samo grešniku, ampak škoduje vsemu ljudstvu, in čez cele soseske nar večje nesreče sklicati zamore.

f) Kar nas sv. pismo učí, to nam spríča tudi zgodovina poznejših časov. Jes vam bom le en sam izgled povedal.

V nekem primorskem mestu je živela mlada vdova. Hotla je z drugim možem v zakon stopiti, to da ta se je branil jo vzeti, zato ker sta iz prvega zakona dva otroka bila. Pa kmalo je bil ta zadržek odpravljen; oba otroka sta umerla. Zaželenemu ženinu se to nič kaj prav ne zdi, da sta otroka tako hitro umerla, in ko ga vdova zopet nagovori da bi jo vzel, ji naravnost pové, kaj da misli od nje, in ji zakonsko zavezo vnóvič odreče. Ker je slišala, da jo tudi drugi ljudje slabo sodijo, se je zbala, da bi to pred gosposko ne prišlo, in je sklenila vbežati. Bilo je v luki ali v zavetju mesta več bark, ki so bile pripravljene odriniti. Na eno teh bark se je splazila in v dnu barke se skrila. Barke so odrinile na široko morje, in so se vozile hitro in srečno; le barka, na kateri je ta žena bila, je na skalo zadela, in z vsem prizadevanjem je niso mogli z mesta premakniti. Petnajst dni je barka

na mestu stala. Nobeden ni vedel, odkod ta nesreča. — Žensko pa je tako vest grizla, da ji ni bilo prestat. Poveljniku barke se je k nogam vergla, in mu povedala, da je svoja dva otroka umorila, enemu je dala strupa, drugega je zadušila, in da drugi ne more biti kriv nesreče, ki je barko zadela, kakor njena pregreha. Hudodelnica je bila tedej iz barke na ladjo prestavljena, in lahko so zdaj barko odmaknili, ki je hitro in brez zadržka plavala po morju, kamor je namenjena bila. Ladja pa, na kateri je bila hudodelnica, se je utopila, in nesrečna je našla svojo smert v valovih morskih.

3. Bojim se, da bi med mojim današnjim govorom v nekterih sercih misel se ne obudila, kako se to z božjo pravčnostjo ujema, da Bog greh enega tudi nad drugimi kaznuje. — Ljubi moji! te preklinovavske misli nikar ne pustimo v svoje serca priti. Kar Bog stori, je vse prav in pravično, če tudi s svojo slabo pametjo ne zapopademo, kako in zakaj? Božjih dél ne smemo in ne moremo nikoli soditi, nikoli grajati. Božje sodbe so scer nezvedljive, vender pa tudi mi vsaj nekaj že vemo povedati, zakaj da Bog greh enega tudi nad drugimi kaznuje. Poslušajte nekaj od tega. Sv. Tomaž nam pové, zakaj tako:

a) Da se spozna, v kako natančni zvezi je ves človeški rod med sebo, v tako natančni, kakor udje enega in ravno tistega telesa, zmed katerih vsak občuti, kar se drugemu prigodi, naj bo dobro ali hudo.

b) Da se toliko bolj spozna, kako svet je Bog, kako greh studi, kako hudoben in škodljiv da je greh, in da se slehern greha zavoljo samega sebe in zavoljo drugih boji in ogiba.

c) Kar zadeva škodo, katero grehi predpostavljenih podložnim napravijo, najdem pri cerkvenem učeniku svetem Gregorju tole zapisano: „Ker Bog serca vladarjev po zasluženju ljudstev obravnava (jih varuje ali zapusti), zato je kaznoval pregreho grešnega kralja s tim, da je tepel tiste, zavolj katerih je njegov greh pripustil. Torej je gotovo, da zasluženja pastirjev in ljudstev (predpostavljenih in podložnih) so v tako natančni zvezi med sebo, da življenje ljudstva

(podložnih) se dostikrat pohujša iz zadolženja pastirjev (predpostavljenih), in nasprot (življenje pastirjev se dostikrat pohujša iz zadolženja ljudstva). Zavolj tega pa vendar podložni ne smejo krivih sodb delati (čez svoje predpostavljene); zakaj Bog je predpostavljene postavil, in On jih bo enkrat sodil“ (Alioli pri razlaganju II. kralj. 24, 15).

d) Bog je pri vsem tem zmiraj pravičen in dobrotljiv, če tudi zavoljo greha enega, drugim nesrečo in kazen pošlje. Ti, kateri zavoljo grehov drugih božjo roko občutiti morajo, so: a) grešniki, ali pa: b) pravični.

a) Če so grešniki, kazen po pravici terpe zavoljo drugih svojih grehov, če tudi tistega greha niso krivi, zavoljo kterega morajo z zadolženimi vred terpeti. Grešnik ne more Bogú odkazovati, kako in s čim naj ga tepe; on ne more reči: „Jes sem v tej reči nedolžen, in moram vendar za grehe drugih ljudi terpeti“. Naj že bo, da tega greha ni storil, zavoljo kterega Bog nesrečo pošlje, je pa že popred z drugimi grehi Boga žalil, in torej se ne more pritožiti, če zdaj tudi njega ta kazen zadene, katero Bog zavoljo grehov drugih pošlje. Daleč bodi, da bi Bog hudoben, in Vsegamogočni krivičen bil. Zakaj On človeku po njega delih povračuje, in slehernemu po zasluženju njegovega zadržanja povračuje. Zakaj resnično Bog ne obsodi zastonj, in Vsegamogočni ne zatara pravice“ (Job. 34, 10—12).

b) Pravični pa, kateri zavoljo grehov drugih terpeti morajo, najdejo pripomoček, da se toliko bolj večnega plačila zagotovijo“ (Alioli pri Jozva 7, 2). „Tem, kateri Boga ljubijo, morejo vse reči k dobremu služiti“. Kakor terpljenje sploh mnogo dušnega prida v sebi zapopada, tako jim tudi to terpljenje k dušnemu pridu pripomore; jih še bolj popolnoma stori, jim daje priložnost za svoje majhne prestopke se pokoriti, si zasluženje pomnožiti, se bolj terdo Boga okleniti itd. To vidimo tudi iz današnjega evanĝelja na aposteljnih, ker vihar na morju jim je bil k velikemu dušnemu pridu. Njih vera je še bolj terdna postala, oni so se naučili še gorečnejši moliti, so Jezusovo vsegamogočnost še bolj spoznali, in ž njimi so jo spoznali še drugi, ker so se čudili rekoč: Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?

S k l e p.

Zato nikoli ne žalujte, vi dobri kristjani, kedar vas nesreče in nadloge obiščejo, ampak molite sv. previdnost božjo, in kakor aposteljni, tako se zatecite tudi vi k svojemu Jezusu; če bote k Njemu klicali, v Njega zaupali, in Njega se terdo oklenili, vam časne nesreče ne bodo k škodi, ampak k velikemu dušnemu pridu.

Vi pa grešniki, zgubljene ovce, ki ste zapustili svojega nebeškega pastirja, tresite se; ojstra sodba vas čaka že zato, ker ste krivi, da zavolj vas Bog tudi drugim ljudem svoje dobrote odteguje, ali da jih zavoljo vas še clo hude težave zadevajo; tresite se, zakaj cele dežele in ljudstva bodo vaši tožniki! O nesrečni Juda, ki je vzrok viharja na morju bil! Nesrečni vsi, ki greh doprinašajo, in Judu podobni postanejo! Gospod bo prišel in bo sodil žive in mrtve! Zatoraj varimo se greha, ki je nar večja nesreča! Amen.

Pridiga za 25. pobinkošno nedeljo.

(Kaj storiti, da nas dušni sovražnik v greh ne zapelje? gov. J. Š. v Č.)

„Sovražnik je to storil“. (Mat. 13, 28.)

V v o d.

V današni evangelski priliki nam Jezus lepo kaže, da hudobnih ljudi je bilo že nekdanje namešanih med pravičnimi, in jih še zmiraj bo. Tako torej raste ljulika med pšenico in bo rastla do sodnega dneva. Tedaj še le bodo prišli angeli božji in bodo razločili hudobne od pravičnih; in ljulika, t. j. hudobni bodo verženi v peklenski ogenj; pšenica, pravični pa, vzeti v nebeško kraljestvo.

Kdo pa je ljuliko v Jezusovo kraljestvo nasejal? To je sovražni človek storil, je rekel hišni gospodar hlapcom, ki so ga barali, odkod je ljulika.

„To je dušni sovražnik storil“, moramo tudi mi reči, kedar vidimo koliko gerdega greha se je na svetu že storilo in se še stori. „To je dušni sovražnik storil“, bi glasno zaupil, kader vidim tega in tega mladega človeka zapustiti pravi pot čednosti in lepega zadržanja, po kterem je do zdaj hodil, in se podati na nevarni pot greha, ki pelje v večno pogubljenje. Ja, to je sovražnik storil. Tista peklenska kača, koja je že našo prvo mater Evo v greh zapeljala. Ta je že zasadila seme greha v naše serce. In to seme hitro kalí požene in obrodi žalosten, žalosten sad hudega poželenja in grešnih misli v naših sercih.

In to vse se je zgodilo, pravi hišni gospodar Jezus med tim, ko so ljudje spali. Kadar ne čujemo dobro sami nad seboj, kedar se priložnosti v greh ne varjemo, tedaj pride tudi dušni sovražnik s svojimi pomagači; in če mu le perst pokažeš, te zgrabi za celo roko in pokopana je tvoja nedolžnost in čednost!

O čujte, čujte, ljubeznivi! in varujte se, da vas hudi dušni sovražnik nevrabi! Glejte, on pošilja tudi svoje pomagače pred seboj, hudobne ljudi, ki vas s sladkimi besedami in gerdim zadržanjem v peklenske mreže lové. O ljulika, gerda ljulika! koliko te je med pšenico! Ja ljubljeni moji bratje in sestre! v vaši moči je z božjo gnado premagati vse zvite zapeljivce vaše duše. Jaz rečem: To je v vaši moči, da se

1. zapeljivcov obvarujete, in tudi
2. hude zapeljivce odpodite.

To vam bom z božjo pomočjo dokazal, vi pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Rekel sem, da se z božjo pomočjo zapeljevanja obvarovati zamoremo, in to vam bom zdaj dokazal.

Večkrat ljudje svoje grehe zagovarjajo, in marsikteri tolaži svojo vest, rekoč: Ja zapeljan sem bil od hudobnih tovaršev; pustila sem se premotiti. Ali bo ta izgovor pa tudi pred Bogom obstal? Ljuba duša! zakaj si se pa pustila zapeljati? Glej večkrat je človek sam kriv, da ga

dušni svovražnik podere. Ako ti je torej resnica, se greha obvarovati in nedolžno serce ohraniti, vzemi danes iz moje roke tri lepe tablice in glej, kaj ti bom na nje zapisal!

a) Na prvo ti zapišem z velikimi čerkami besede: „Ljuba duša! bodi pametna in sramožljiva v svojem govorjenju!“ Čuj kaj sv. Ambrož govori: „Nesramni govor je verv, ktero sami svojemu dušnemu sovražniku v roke podamo, da nas ž njo zveže“. Naj bodo torej tvoje besede zmirej poštene in sramožljive tudi pri veselicah! Glej, ena sama nespodobna beseda hudemu dušnemu sovražniku večkrat v tvoje serce okno odpre. Hudobni zapeljivec dobro spazi, pri kateri strani si naj slabeji; torej dobro pretehtaj besedo preden jo izrečeš! O koliko jih je bilo že ogoljfanih, ki na svoje besede niso gledali! Kolikokrat seje lucifer v božje kraljestvo ljuliko skoz usta gerdih klafacev in nesramnih pevcov. In kdo bi verjel, še celo marsikteri star človek, ki takorekoč z eno nogo že v grobu stoji, tako gerdo marnje, da je groza slišati. Take stare gredi s plesnivo dušo, ko že ne morejo greha v djanju storiti, ga pa z jezikom delajo in se veselé nad gerdim zadržanjem svoje v grehah zakopane mladosti. In koliko marsikteri z jezikom svojega bližnega ubada, tako da se že sosedje zveselé, ko mu mertvaški zvon zapoje in si mislijo: Če tudi nimaš večnega mira, imamo vsaj mi mir pred teboj. Poglej, ljuba duša! torej še enkrat na prvo tablico in beri: „Bodi pametna in sramožljiva v svojem govorjenju!“

b) Na drugo tablico ti zapišem besede: „Ljuba duša, bodi pametna in sramožljiva v svojem oblačilu!“ Ne nosi se čez svoj stan, temuč nosi se vselej pošteno in sramožljivo in ne posnemaj pustnih šem v svojih košatih oblačilih! Veš, ktero oblačilo se mladenčem in dekletam naj bolj prileže? Nedolžnost in ljuba sramožljivost, nedolžnosti jutranja zarja. V oblačilu nedolžnosti si pred Bogom in pred vsemi poštenimi ljudmi lepša in več vredna, kakor na zlatem tronu kraljica, vsa v žido in zlato oblečena.

In koliko varnejša si pred zapeljivci v pošteni, sramožljivi obleki, kakor pa v košatem, ofertnem oblačilu, ki gerdih nečistnikov svinske oči na se vleče. Veš, kdo ima nad prevzetnim oblačilom naj večje veselje in dobiček? Tisti, ki je ljuliko v božje kraljestvo zatrosil; hudi duh iz pekla, ki nove šege in noše ljudem vdihuje, da bi jih več nesrečnih storil. Torej, ljuba duša! preden ti tretjo tablico pokažem, ozri se še enkrat na drugo in beri: „Bodi pametna in sramožljiva v svojem oblačilu!“

c) In na tretjo tablico ti zapišem besede: „Ljuba duša! bodi pametna in sramožljiva v vsem svojem obnašanju!“ Pazi posebno na svoje oči, ker skoz te okna se satan naj rajši v tvoje serce ukrade, in ker se gerdo govori, beži od tod, pred ko moreš in žaluj, da se božjemu imenu tolika nečast dela! Ljubi hlapci in dekle! ki pridete nedolžni iz domače hiše, pa stopite v službo, v kateri ne najdete pravega keršanskega zaderžanja, smilite se mi; o torej ne glejte toliko, kedar v službo stopite, koliko bote služili, ampak, ali bote pa mogli tudi tam svojo nedolžnost ohraniti, ali ne. Imejte zmiraj Boga pred očmi in ker vas starši več svariti ne morejo, pa poslušajte in ubogajte svoje dušne pastirje! In naj se vam tudi huda godi na tem svetu, da vas večkrat jok posili, tedaj ljube duše! spomnite se Tistega, ki je med neizrečenimi bolečinami za vas na križu umerl, in podajte se v Njegove kervave rane in terpite iz ljubezni do Njega! On gleda na vas kakor nekdanj na sv. Štefana, ko so ga Judje z kamnjem pobijali, in jes vem, da na smertni postelji za nobeden dnar ne bi prodali tega, kar ste nedolžno in iz ljubezni do Jezusa preterpeli. Torej, preljubi moji! ozrite se še enkrat na tretjo tablico in berite: „Ljube duše, bodite pametne in sramožljive, pa tudi v vsem svojim zaderžanju!“

Ako bote, preljubi moji bratje in sestre! tako ravnali, kakor sem vam zdaj na te tablice zapisal, bote z božjo pomočjo pa tudi pred zapeljivanjem ložej obvarovani. Kaj pa storiti, ako nas zapeljivci še pri vsem tem napadejo?

2. Odpoditi jih moramo hude zapeljivce naše duše. Res so nesrečne matere tudi take ljudi rodile, ki so pomagali peklenškega satana in na vse viže tudi brumne, bogaboječe duše v greh zapeljujejo; pa nedolžnost in čednost, podpirana od božje gnade, je močna, je močnejša kakor vsa njih sila in zvijačnost. Zoper take hudobneže, naj že nosijo gosposke suknje ali revne jopiče, se moramo z vso močjo vojskovati, in v njih gerde želje na nobeno vižo privoliti. Tako so storili nedolžni mladeneč Egiptovski Jožef, nedolžna in čista Suzana, od katerih ni tega zdavnej, sem vam že pravil. Tako je storila sveta Agata, katero so dali v hišo neke nesramnice, da bi jo v greh zapeljala. Pa sv. Agata ostane stanovitna, tako da se ji sama gerda zapeljivka čudi, rekoč: „Ložej je kamne raztopiti, kakor to kristjanko zapeljati“. Tako je storila sv. Genovefa, ktere zgodba je vam gotovo vsem znana; saj Slovenci lepe bukve od nedolžne Genovefe tako radi prebirajo. Tako jih je storilo drugih tavžent in tavžent nedolžnih duš. Tako je storil sv. Martin velik in sloveč svetnik. Sv. Martin je bil rojen na Ogerskem od nevernih staršev. Še komaj 10 let star je rad hodil v cerkev kristjanov in poslušal božje nauke. Dasiravno so mu starši hudo branili, se je vender kmalo po tem pustil med novince zapisati in je stopil še le 15 let star v žold. Gerdo so vojaki, njegovi tovarši, marnjali, klafali, kleli, razsajali in pijančevali; pa sv. Martin se ni dal njim zapeljati, temuč je lepo molil in svete bukve prebiral. V hudi zimi sreča sv. Martin na pol golega berača in ker dnarja ni gleštal, odreže beraču pol svojega plajša in mu ga podá. Tovarši so se mu smejali, ali prihodno noč se mu prikaže Kristus s tim kosom plajša ogernjen in okoli stoječim angelom reče: „Martin, še le novinc, me je s tim ogernil“.

Zdaj še bolj goreče začne Bogu služiti, se pusti v svojem 18. letu kerstiti, zapusti žold, in se k sv. škofu Hilarju na Francosko podá. Od tod pride še enkrat v svoj rojstni kraj, da bi svoje starše h keršanski veri spreobernal. Mater je lahko spreobernal, pa terdovratnega očeta ni mogel. Preženo ga krivoverci Ariani in on se

spet na Francosko podá. Ko je po tem škof v Turoni umerl, je bil sv. Martin po želji vseh škofov izvoljen. Kako lepo je sv. Martin kot škof živel, in koliko je storil za razširjanje božjega kraljestva, mi ni tukaj popisovati. V kratkem: Bil je ves mož po volji božji, svojim duhovnim in vernim v naj lepši izgled, in nasejal je mnogo naj lepše pšenice na Gospodovi njivi. Bog mu je tudi dal posebno moč čudeže delati. Bil je tudi od hudega silno skušan, pa z božjo gnado je premagal gerdega zapeljivca. Doživel je 81. leto starosti. Teža let ga je že posilila, zato je Boga prosil, naj bi ga k sebi poklical. Bog mu je naznanil njegovo smertno uro. Pa njegovi učenci silno žalujejo, rekoč: „Oče, zakaj nas zapuščaš? komu nas boš izročil? zgrabljivi volkovi bodo tvojo čedo napadli, in ko pastirja zgubimo, kdo jih bo ugnal? Smili se nas in bodi še naš vsaj en čas!“ Sv. Martin zdihne k Bogu in reče: „Gospod! ako sem tvojim še potreben, se nikar ne ustavljam; pa ne moja, temuč tvoja volja se naj zgodi!“ Dal se je potem s sv. zakramenti previditi, tlak s pepelom potrositi, in se je v spokorni obleki na njega vlegel, rekoč: „Tako naj kerščanski vojak umerje, s svojim orožjem spodobno previden“. Ko ga njegovi učenci opomnijo, da ne bi zmiraj v nebo gledal, ampak se tudi na desno in levo stran obrnil in si bolečine polajšal, jim on reče: „Pustite me rajši v nebo gledati, ko po svetu!“

Zadnjo uro še enkrat zapeljivec pred njega stopi; on ga pa serčno zaroti: „Kaj stojiš tukaj, ti kervoželjna pošast! pri meni nimaš kaj iskati!“ Po teh besedah je sv. Martin svoje življenje sklenil leta 402. Zasliši se lepa glasba nebeških angelov, ki so nesli njegovo dušo v sv. nebesa. O Srečna smert sv. Martina! bote vsi rekli. Ja res srečna! srečna bo pa tudi vaša, ako po izgledu tega svetnika vse zapeljivce svoje duše odpodite, se serčno vojskujete in ostanete stanovitni, stanovitni do konca. Pa, oh! koliko jih ostane v dobrem stanovitnih? koliko jih premaga svoje zapeljivce? Marsikteri mladeneč, ki je bil doma od svojih staršev lepo izrejen, bi še rad v cerkev hodil, pred jedjo in po jedi molil in sv. zakramente pogosto prejemal, pa boji se zamere pri svojih hudobnih tovarših, in tako stopi rajši pod bandero

tistega, ki ljuliko seje, kakor pa pod Jezusovo častitljivo bandero. Oj slepote, da je ni več! Gerda, gerda ljulika! kako hitro rumeno pšenico zadušiš! Marsiktera deklica bi ne bila še tako zgubljena, pa boji se zamere pri zapeljivih ljudéh, in uboga reva prodá za revni Judežev denar Kristusa, prodá svojo nedolžnost, prodá svojo dušo, prodá vesele nebesa! Oj uboga reva! zakaj si se podala svojemu zapeljivcu? Bala si se zameriti ljudem, pa zamerila si se Bogu. Iskala si rožic po posvetnih veselicah, pa našla si bodeče ternje in zagrabila za strupenega modrosa, ki te zdaj grize, da nimaš pokoja noč in dan. O ljulika, gerda strupena ljulika, zakaj si tako hitro rumeno pšenico zadušila?

S k l e p.

Prijatli, bratje, sestre! naj vas žalosten izgled drugih ostraši, da se varujete zapeljivca, budega peklenskega zapeljivca in njegovih pomočnikov! Jes dobro vem, preljubi moji! da tudi v to njivo, tudi v faro, v katero me je božja previdnost poslala sejat pšenico božje besede, je sovražnik veliko ljulike nasejal. Tudi med nami se najdejo, ki so se takorekoč peklenskemu duhu zaobljubili, nedolžne duše zapeljevati in jih v večni ogenj pošiljati. In če toliko nesrečo premišljujem, moram tudi jas žalosten reči, kakor nekdam učenci sv. Martina: „Ecce! lupi rapáces!“ „Glej zgrabljivih volkov, ki so našo čredo napadli, da bi jo neusmiljeno raztergali!“ Torej, ljuba Jezusova čreda, preljube ovčice, kot vaš dušni pastir vam kličem: Čujte, čujte, in ne dajte se zapeljati! Pregledujte večkrat te tri tablice, ktere sem vam danes izročil: Bodite pametni in sramožljivi v svojem govorjenju, v svoji nošnji in vsem svojim zadržanju! In kedar pride zapeljivec k vam, bodi si v gosposkem, žolnirskem ali kmečkem oblačilu, vselej ga odpodite s Kristusovimi besedami: Poberi se satan! Poberi se gerdi zapeljivec! Posebno se pa priporočujte mogočnemu varstvu nas vseh usmiljene matere Marije prečiste device! Ona svojih zvestih služabnikov in služabnic ne bo zapustila. Ja tako ravnajte, preljubi moji bratje in sestre! da vas pa tudi ob času žetve poberejo nebeški angeli kot dobro pšenico in vas nesejo v srečno prebivališče nebeškega Očeta, kteremu bodi čast in hvala vekomaj do vekomaj! Amen.

Pridiga za 26. pobinkošno nedeljo.

(Od malih ali odpustljivih grehov; gov. M. T.)

„Tisto (ženefovo) je nar manjše zmed vseh semen, kedar pa zraste, je večje, kakor vse zelišča“. (Mat. 13, 23.)

V v o d.

Naš Zveličar sam pové, da je prišel z nebes na zemljo iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Da je pa od ene strani svoje nebeške, neizvedljivih skrivnost polne nauke kasnemu umu svojih poslušavcov prav lahke in umevne storil, od druge platí pa jim njih krive zapopadke od Zveličarja in Njegovega pozemeljskega kraljestva ložej in bolj s pridom odvzel; je moral, kakor apostel pravi, vsem vse postati, da bi vse svojemu nebeškemu Očetu pridobil. Za tega voljo jim je nar rajše v prilikah govoril, da so se s prilikami vred še nauke iz njih posnete toliko ložej v spominu ohranili. Dve taki priliki od ženofovega zerna in od kvasa smo tudi danes v sv. evangelji brali. Te dve priliki, pravi sv. Krizostom, je Jezus svojim poslušavcom zato povedal, da bi se za voljo malega števila zvoljenih ne bili preveč prestrašili, ker jim je bil ravno poprej pravil priliko od semena, kterega je še le četerti del padel na dobro in rodovitno zemljo, ter obrodil sad za večno življenje. Od ženofovega zerna namreč, iz kterega veliko drevo zraste, in pa od kvasu, ki naenkrat več moke prevzame, naj bi se učenci učili, kako hitro se bo Njegova vera po vsem svetu razširila, in kakor velikansko drevo s svojimi mogočnimi vejami vse rodove od vzhoda do zahoda, od polnočne do poldanske strani sprejela v svoje zatišje.

Ce pa te priliki še nekoliko bolj preiščljam, se mi ne dozdevate samo podobi velikosti Kristusove cerkve na zemlji, temuč tudi to, kar se nam sploh majhni grehi zdé med velikimi: saj, kakor iz majhnega zerna veliko, košato drevo, tako iz majhnega greha rastejo veliki, smertni grehi. Toda v božjih očéh so tudi mali grehi velike, celo neskončne razžaljenja, ker so zasramovanja Njegovega neomenjenega Gospodstva. Naj bi

se toraj tudi malih grehov po moči varovali, vam bom danes s pomočjo sv. Duha od njih pokazal

1) koliko da vagajo tudi mali grehi na božji pravici in

2) kakošno pezo bodo tudi za nas imeli ob naši smertni uri. — Začnem v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. Ko je bil Gospod Bog Izraelcom zapovedal, da morajo vse posode v tempeljnu, ki se rabijo pri božji službi, biti iz nar čistejšega zlata, jim je še zraven ukazal, da naj to zlato vse tehtajo na tisti vagi, ki je bila shranjena v presvetišči. To vago in druge navadne mere so pa imeli v tempeljnu zato shranjene, da se je skoz vse čase prava mera in vaga med ljudstvom ohranila. Tako ima še dan danes sv. cerkev shranjeno tisto vago Kristusovega evangelija, ki vselej nar bolje, nikoli ne prepičlo, nikoli preobilno ne kaže. Na to vago sv. evangelja moramo tudi mi devati svoje grehe, ker bomo poslednji dan tudi po njej sojeni. Tako bomo spoznali, da je marsikterikrat peza naših grehov veliko večja v božjih, kakor pa v naših očéh. Na priliko: na kaj se pri nas manj gleda, kakor na kakošno godernjanje zoper gosposko in druge predpostavljene? kaj se nam zdi manjši, kakor kakošno opravljanje, oberanje in raznašanje slabost našega bližnega? Podložni godernja zoper gospodovavce, cesarski služabnik zoper druge svoje tovarše, duhoven zoper duhovna. Od slabost bližnjega se govori in norčuje pri pojedinah, pri igrach, pri obiskovanji, ali na sprehodih. Kaj ne take govorice se nam večidel še celo nič pregrešne ne zdé. Vendar nam pa sv. pismo pové, kako velike da so v božjih očéh. Ko se Marija, Mojzesova sestra, z Aronom pogovarja, pride govorica na Mojzesa, in sestra ga dolží, da se je od tega časa nekaj prevzel, kar mu je bila ta čast, da je z Bogom govoril. Tako natolcovanje je pri nas mala, ali pri Bogu je velika reč. To spričuje velika kazen, ki jo je za tega voljo zadela (Num. 12, 12.) Poslal ji je namreč hudo gobovo bolezen, da je pol mesa na njej sognjilo. — Kdo zme nas, če bi mu prav ne pol mesa, pa bi mu vsaj jezik sognjil, bi še rekel, da je opravljanje, če

ravno dobremu imenu bližnjega očitno ne škoduje, majhina reč? Nad čim se manj pomišljamo, kakor nad kakšno lastno dopadljivostjo ali samosvojo uščnostjo zastran svoje brihtnosti, svojega uma, svoje telesne lepote, imenitnosti svojega rojstva ali zavoljo bogastva? Taka nečimerna visokost nam je malinkost, ne pa tako pri Bogu. Priča tega nam je kralj Ecehija. Ko pridejo poslanci ptujih kraljestev v njegovo kraljevo poslopje, jih je sem ter tje iz dvorane v dvorano vodil, jim skazoval svoje sreberne in zlate posode, svojo kraljevo opravo, imenitne, dragocenjene podobe, in kar je imel sploh lepega in dragega. Ali ne storimo mi velikrat ravno kaj takega, če nas kdo obišče, na hvali da mu imamo kaj pokazati? Vem pa, da še marsikomu na misel ne pride, da bi to zamoglo pregrešno biti. Ali poslušajmo kaj Bog za tega lastnega dopadenja voljo Ecehiju pravi: „Vidil sem tvoje nečimerno serce z nebes doli, mu reče, in vedi, da boš na enkrat ob vse zaklade in bogastva, ki si jih ptujim poslancom kazal, in tvoji kraljevi sinovi bodo sužnji in hišni strežaji“ (IV. Kr. 20, 13. 14). Kdo zmed nas, ljubi moji, ako bi ga Bog zavoljo njegove prazne hvale na enkrat tako ponižal, kakor Ecehija, bi še mislil, da je tudi pri Bogu njegova lastna dopadljivost majhina reč?

Kdo se dan danes nad tim spodtika, če se v cerkvi kaj pogovarja ali radovednost pase, se malo posmeja, ali sicer ne kaj spodobno vède, ali pa ves razmišljen moli? Toda tako nespodobno vedenje v hiši Gospodovi je pri Bogu velika gnu-soba. Poglejte, Betsamčanje se gotovo nad skrinjo zaveze niso tako hudo pregrešili, ko so to svetišče radovedno ogle-dovali, in vendar jih je moralo zavolj tega oskrunjenja 50 tavžent umreti (I. Kr. 6, 19.) Je bila mar skrinja zaveze, kjer je bila posoda mane, Aronova palica in kamnita deska božjih zapoved shranjena, bolj sveta, kakor je naš tabernakelj, kjer ne zapovedi, ampak zapovedovavec, ne mrtva, ampak živa mana, meso in kri Sinu božjega stanuje? Toraj mora tudi v primeri s to svetostjo nespodobno vedenje v naših cerkvah toliko veči greh biti na vagi Gospodovi.

Ravno tako je pri več hišah že v navadi, da se sme ob nedeljah, posebno po keršanskem nauku, šivati, perilo sprav-

ljati in ravnati, kupčevati, prodajati, ali se samo za časnega dobička voljo na pot podati itd. Od takih nedeljskih kupčij, del in potov se pri spovedi že nihče več ne obtoži, ker se že nič več za greh nimajo. In vendar je Judom Bog postavil dal, da naj tistega s kamnjem pobijejo, ki saboto (ali praznik) oskruni. In tako se je tudi prelomljevacem praznikov v stari zavezi brez vsega prizanašanja godilo. Kdo si spet to kaj k sercu jemlje, da Gospodove maziljence in oznanovavce božje besede z besedo in z djanjem zaničuje in zasmehuje? Vendar pa nam sv. pismo spričuje, da sta dva medveda 42 otrok raztergala, ki so se nad Gospodovim prerokom Elizejem pregrešili.

Da pa ne bote mislili, kakor da bi Bog le nad tistimi male grehe tako oestro kaznoval, ki so tudi v velikih zadolženi, opomnim Mojzesa, tistega, ki ga je Gospod sam svojemu ljudstvu vodnika in učenika zvolil, mu dal moč, čudeže delati, in od ktereга sv. Duh pravi, da je bil Bogu in ljudem dopadljiv, in nar zvestejši v vsi hiši Gospodovi; ki pa zavoljo enega samega majhnega, odpustljivega greha, ker je dvomil, če bo res Bog iz skale dal vode tako nehvaležnemu ljudstvu, ni smel iti v obljubljeno deželo, po kateri je tolikanj hrepenel, temuč jo je le od deleč vidil z gore, in tam na božje povelje sklenil svoje življenje.

Da vam pa ne bom še dalje posameznih takih grehov našteval, ki se nam zdé majhni, ki so pa silno težki na vagi Gospodovi, rečem od vseh sploh s cerkvenimi učeniki, da je nar manjši odpustljivi greh v božjih očeh veliko večje hudo, kakor vsi zlegi, vse bolezni, vse šibe, ki so bile od začetka svetá in bodo do konca in pogina njegovega.

2. Ravno to bomo pa tudi mi spoznavati začeli ob smertni uri. „Grešnik, pravi sv. Bonaventura, peze svojih grehov takrat ne čuti, kedar jih dela; čutil jo pa bo, ko se bo jela duša od telesa ločiti“. — Barka z veliko težo, dokler po morji plava, je viditi lahka, ker se z eno samo roko dá na desno ali na levo obračati. Kedar jo je pa treba na suho potegniti, se celo močni živini upera, in zdaj se še le pokaže, koliko težo da ima, akoravno se je poprej, kot lahko peresice, po vodi sukala. Ravno tako se človeku, dokler na svetu živi, in se po njem, kakor po velikem morji vozi, teža malih gre-

hov, ki leži na njegovi vesti, ne zdi velika. Ali kedar prihaja tista ura, ko se smert začne glasiti in klicati v večnost, takrat čuti, kako težke butare so tudi mali grehi njegovi duši, ker se ne le grehov samih na sebi, ampak tudi vseh njih okoliščin živo spominja. — Da si se svoje žive dni nečimerno gladila in likala, snažila in lišpala, po cele četert ure ali še več pred zerkalom stala, ali se oblačila zmiraj po novih, če prav nespametnih šegah, od tega se ti zdaj še ne zdi vredno pri spovedi opomniti. Ali na zadnjo uro boš spoznala, da je ta tvoja nečimernost kriva bila veliko drugih grehov. Zavoljo nje si toliko dragega časa potratila, želela, drugemu spolu dopasti, ali si se nad druge verstnice povzdigovala in jih vsaj v sercu zasramovala. Zavoljo nje so drugi za tebož zijali in svoje nesramne, nečiste oči nad tebož pasli, in morebiti je bila nečimernost tvojega oblačila celo tvojega globokega padca kriva. Za voljo nje si velikrat božjo službo mudila, svoje misli bolj na cunje in prazne lepotičenje, kakor na Boga, obračala, in tako svoje serce bolj na svét in na minljive stvari, kakor na Boga in na večno obstoječe navezala, v gorečnosti do dobrega od dné do dné bolj pešala, čedalje bolj mlačna, zanikerna, vnemarna prihajala, in toraj veliko priložnost, kaj dobrega storiti, zamudila, zavolj ktere zamude dobrih del, cerkveni učeniiki terdijo, da jih bo več pogubljenih, kakor za storjenega hudega voljo. Toraj ker si za lepoto svojega telesa preveč, si premalo skerbela za lepoto svoje duše. Na enako vižo se jih zdaj za pridige in kerščanske nauke veliko že celo nič ne zmeni, in si tega čisto nič k sercu ne jemljó. Toda na zadnje bo veliko takim začela vest očitati: Poglej! ker si zanemarjal božjo besedo, od tod zvira tvoja nevednost v k zveličanji potrebnih resnicah; od tod nevednost v dolžnostih tvojega stanú. S tim si žalil sv. cerkev, in po njej žalil s prelomljenjem njenih zapoved Boga samega, ker tisti, ki cerkve noče imeti za svojo mater, ta Boga ne more imeti za svojega Očeta. Zato ker si pridige in nauke zane-marjal, si dajal potuho in pohujšanje svojim otrokom in svojim poslom; tvoje postopanje in pohajkovanje tiste zamujene ure, je tudi njih lenobe in postopanja krivo; tvoje igre in pijan-

čevanje v tistih urah ti bo svinčena peza, bo težek mlinsk kamen, ki ti bo veliko skerbí in strahú prizadeval ob smertni uri.

Da si ob gotovih časih kakošen kozarc vina preveč in čez potrebo pil, se ti ni kar nič zdelo pregrešno. Ali na zadnje ti vest poreče, da si ravno za tega voljo premalo skerbel za druge hišne potrebe, premalo gledal na poduk svojih otrók, ki morebiti za voljo tvoje zapravljivosti in samogoltnosti raztergani hodijo, in kruba prosijo, pa ga ni, ki bi jim ga lomil, in tako, po tvoji neskerbnosti v mladih letih zanemarjeni, ostanejo tvoja in materna šiba, tvoja in materna sramota, nečast cele soseske. Ali pa je bila pijača čez potrebe kriva, da si se v zavrelíci kerví togotil in prepíral, klel, rotil in priduševal, ali se bojeval; kriva je bila morebiti tvojega gerdega in nesramnega kvantanja, bila je morebiti netilo tvoje poželjivosti, in kriva celo tvoje nezvestobe v zakonu. — Oh! kolika versta nesreč zaporedoma iz tiste majhine stvarí, ki ti s konca še v mislih ni bila! Kako visoko je zrastle drevó pregrehe iz tistega majhnega zernica, ki ti je med drugim semenom memo gredé in skoraj nevedoč iz rok padlo. Če pa zraven še to pomisliš, da ni minil en dan, da bi teh in enakih grehov doprinašal ne bil, v 50 ali 60 letih, oh koliko število jih je! kolika teža tedaj za tvojo ubogo dušo! Zato pravi sv. Avguštin: „Če te teža tvojih grehov ne straši, trepetaj vsaj pred njih številom“.

Po tem takem je očitno, da bodo tudi nam mali grehi na zadnjo uro prigrevali, in se nam veliko večí zdeli, kakor zdaj, ko jih brez premislika doprinašamo. Ali se nam je tedaj čuditi, če beremo, kako skerbno so se svetniki malih grehov várovali, in storjene z milimi solzami objokovali, kakor sv. Pavla iz Rima, ki bi jo bil vsak za nar večí grešnico imel, kdor bi bil njene zdihljeje slišal, ali vidil potok njenih solz. Sv. Alojzi je še otrok s petimi leti dva majhina pregreška storil, ki mu pri otročji nezavednosti še nista bila v greh šteta in vender ju je do zadnjega zdihljeja svojega življenja britko obžaloval

S k l e p.

Po njih zgledu se tudi mi znanprej varujmo malih grehov, dobro vedé, da so velike peze na vagi Gospodovi in bodo tudi velike teže za našo dušo ob smertni uri. Ne pozabimo, da nam že majhini grehi množé neizrekljivo terpljenje v vicah, nam pa tudi ob enem odperajo vrata k velikim smertnim grehom, katerih plačilo je v večnem ognji! Amen.

XXIV. Pridiga.

(Konec.)

2. Druga sveta posoda Jeruzalemskega tempeljna je bila pozlačena miza iz žlahtnega lesa Setim napravljena in vsa z zlatom prevlečena. Stala je v svetišču, ki je bil prostoren kraj zunaj presvetišča in s preginjalom od njega ločen. Na tej mizi je bilo 12 pomiznih ali darivnih kruhov v dveh verstah in noži so bli položeni zraven njih. Darivne kruhe so pekli iz nar lepše pšenične moke in potrosili jih s kadilom. Vsako saboto so se drugi na mizo devali, stare so pa duhovni povžili. To mizo sta dva venca kinčala.

Tudi tej posodi ali tempeljnovemu orodju je podobna Marija. Lepotita jo dva venca; venec devišstva in venec svetega materinstva. Ona je miza, na katero je bil položen nebeški kruh v živež vesoljnega sveta, katerega še dan za dnevom uživajo Aronovi sinovi, duhovni, in ga tudi drugim čistim ali očiščenim dušam vživati dajejo. O miza nad vse druge mize: pri tem omizji biti mi je ljubši, kot biti pri mogočni Asverjevi mizi! Od te mize David tako perpravno prerokuje: „Ti si pred mojim obličjem mizo napravil zoper vse, kateri me žalijo“. Marijno serce je bila daritvena miza ali oltar. Od perve ure, ko je Beseda meso postala, da bi med nami prebivala, se je On, katerega so vsi darovi stare zaveze pomenjali, za zveličanje vesoljnega sveta začel Očetu nebeškemu darovati in je tako Marijno prečisto telo v sveti oltar spremenil. Daroval se je potem kot slabo dete iz njenega naročja,

kjer je počival; daroval se je od ondot sopet, ko je bil iz križa snet v njeno naročje položen. Marijno serce je tedaj bilo in je še nekako vedno živi oltar, iz kterega se je nar svetejša daritev za vesoljni svét, božji pravici opravljala in se še opravlja; še vsaki dan Marija svojega ljubega Jezusa Očetu nebeškemu daruje za grehe svetá. — V sredi svetišča je stal oltar, na katerem se je kadilo zažigalo, da se je njegov dim v božjo čast na kviško valil. Tudi temu altarju je podobno Marijno serce, kajti iz žerjavice njene svete ljubezni se je zlahno dišeče kadilo pobožne molitve in premišljevanja proti nebu povzdigovalo in neprenehoma darovalo.

Tudi v naših cerkvah je napravljena miza ali oltar, na kterih se vsaki dan Jezus Kristus po mašnikovih rokah Bogu Očetu daruje in se kruh nebeški našim dušam podeluje. Koliko gorečih, pobožnih molitev se vsaki dan spred oltarjev, kot zlahno dišeče kadilo pred božji tron valí! Zmirej so pripravljeni darivni kruhi ali svete hostije tim, ki jih vžiti želijo. — Dvema mizama v Jeruzalemskem tempeljnu in oltarju v katoliških cerkvah naj so podobne naše serca. Dan za dnevom darujmo na njih Jezusa in sami sebe Bogu Očetu; radi in pobožno molimo, da se bo tudi iz naših serc dišeče kadilo v božjo čast proti nebu valilo. Darujmo Bogu svoje telo, svojo dušo, svoje premoženje, svoje dela, svoje težave, svoje bridkosti, vse kar dobrega storimo, ali kar nas žalega zadene; naj bojo zmirej napravljeni in večkrat ponovljeni darivni kruhi. „Bogu dopadljiv dar v tem obstoji, da se vse hudobije varujemo, in božje zapovedi spolnujemo“ (Sir. 35, 2).

c) Omenim le še enega orodja ali posode iz Jeruzalemskega tempeljna, kateri je bila Marija podobna. V svetišču zraven altarja, na katerem se je kadilo zažigalo, je stal zlat svečnik ali svetilnik s sedmimi rogli, na kterih je sedem svetil ali lamp gorelo, ker je v presvetišču Bog svoj sedež imel. Bil je pa ta svetilnik sprelepo iz čistega zlata tako umetno narejen, da tedajni svét ni enakega vidil. — Temu prelepemu svetilniku se da Marija pripodobiti. Bila je zares prelepa svetilnica, postavljena pred nar Svetejšega, izvoljena v mater Sina božjega, napolnjena z oljem gnade božje, na

kteri je gorelo sedmero luč, sedem darov svetega Duha, prižgana je bila luč od ljubezni božje.

Stopite preljubi kristjani! v svojo farno cerkev, kedar koli hočete, po dne ali po noči; vselej bote našli pred velikim oltarjem v čast presv. Rešnjega telesa, ki se tam hrani, prižgano lučico. Včasih scer le slabo berli, pa vendar nas uči, da tukaj v presv. Rešnjem telesu Jezus Kristus, pravi Bog, prebiva, ki je naša prava luč in nam razsvetljuje pot v veselo večnost. Najdejo se semtertje tudi farne cerkve, ktere so preubožne, da bi si mogle olja omisliti za večno luč; ondi bi pa imeli farmani po zmožnosti pripomagati, da se ne opušča večna luč. — Tudi v naših srcih naj se vedno sveti in naj gori luč terdne vere in žive ljubezni do Jezusa. Luč pa dvojno lastnost ima; ona sveti in greje. Nas pa naj razsvetljuje večna resnica Jezusovih nauk; ljubezen do Jezusa pa naj nas priganja, da po Jezusovih naukih živimo in umerjemo v gnadi božji; kedar se nam bo zatonilo solnce tega življenja, se bo nam zažarilo solnce večnega življenja. Dolžni smo pa tudi z lučjo dobrih del svetiti svojemu bližnjemu po poti bogaboječnosti, kakor nam Jezus veleval: „Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela, in častijo vašega Očeta, ki je v nebesih“ (Mat. 5, 16). Preljubi še bi mogel dokazati, da se Marija tudi v drugem pomenu sme imenovati „posoda duhovna“, ker je ves čas svojega življenja, akoravno v telesu, vendar v angeljski nedolžnosti in svetosti živela, da sam sv. Duh od Nje spričuje: „Vsa si lepa moja prijateljica in madeža ni v Tebi“. Od rojstva do smrti je vse počutke ohranila neomadeževane in njena duša je bila vredno prebivališče svetega Duha, resnična posoda duhovna.

S k l e p.

Tudi mi smo poklicani in posvečeni v posode duhovne. Po svetem kerstu smo posvečeni v stanovališče svetega Duha; v presv. Rešnjem Telesu uživamo Jezusa Kristusa s telesom in s kervjo; po ustajenju života ali mesa bode naša duša in naše telo ogernjeno z veličastvom božjim in bo veličastna posoda duhovna. Oh kako skerbljivo nam je torej čuti nad znotranjem in zunanjem človeku po zgledu naše ljube matere Marije, po-

sode duhovne. Naša duša naj bo posoda duhovna, podobna skrinji zaveze in naj hrani zapovedi božje; naše serce naj bo posoda duhovna — podobna svetemu altarju, na katerem se Jezus daruje in kjer vedno prebiva. V serci pa naj gori večna luč žive vere in goreče ljubezni do Jezusa. Vsi živimo tako, da bomo posode duhovne, prebivališče svetega Duha. Ne pozabimo, da smo njeni otroci, ki se imenuje „posoda duhovna“, in da nam gre dušo in telo kot posodo duhovno sveto in čisto ohraniti“. Nji se priporočujmo, k nji zdihujmo: „Marija, posoda duhovna, za nas Boga prosi!“ Amen.

XXV. Pridiga.

(Maria vas honorabile, propterea illi praestandus cultus hyperduliae; erga nosmetipsos autem habenda aestimatio.)

„Marija, posoda časti vredna, za nas Boga prosi!“ Lavr. lit. 32. v.

V v o d.

Kdor je že več svetá obhodil in se za cerkve kaj maral, vé, da se v mnogoterih cerkvah hranijo in častijo ostanki svetnikov. Morebiti tudi v bližnjih cerkvah ktere veste. Hranijo se pa včasih cele trupla, včasih le posamezni udje, v nekterih pa tudi le obleka ali drugi ostanki. Kedar te ostanke ogledujemo, ne najdemo in ne vidimo na njih nič posebnega, razun da so nektere trupla ali posamezni udje po posebnem čudežu nestrohneli ostali. Sicer je eno truplo podobno drugemu, ena kost je drugi podobna. Kaj je vendar temu, da kristjani te ostanke tako visoko in pobožno častijo, dokler se za kosti drugih ljudi le malo kaj zmenijo? Perst svetega Antona Padovanskega se hrani v sreberni, bogato okinčani posodici, trupla drugih svetnikov se kažejo v prelepih in bogatih skrinjah; dokler kosti drugih ljudi kupoma in v nekterih krajih še clo zanemarjene v katerem kotu na britofu ležijo. Poslušajte pa sedaj poduk! Vsako človeško truplo je posoda neumerjoče duše, ktera je po podobi božji; sv. apostel Pavl

v II. kor. 4, 7 uči: „Mi nosimo svoj zaklad (t. j. svojo dušo) v perstelih, zdrobljivih posodah“.

Torej je vsako človeško truplo posoda častivredna. Posoda, v kateri se je hranila imenitna reč, ali ki je služila sveti skrivnosti, je nam za vselej častitljiva, dasiravno svete reči ni več v nji. V truplih svetnikov so prebivale duše, ktere so v svetosti in v prijaznosti božji živele; Bog sam je svetnike ali njih trupla z znamenitimi čudeži počastil; trupla svetnikov bojo na sodni dan se z dušami sopet združile in visokega počastenja v nebesih deležne; zatorej so trupla in drugi ostanki svetnikov vernim kristjanom častitljivi, ker so bli častivredne posode svetih duš in so sami svetniki po besedah apostelnovih svoje posode v svetosti in časti ohranili (1. Tes. 4, 4). — Ali pa veste posode časti vredniše, kot Marijo? Brez madeža spočeta je vse žive dni dušo in truplo neomadeževano ohranila; izmed vseh stvari je bila izvoljena posoda, v kateri se je včlovečil božji Sin in je naš Zveličar svoje prvo prebivališče na svetu imel, po milosti božji je bila nar bogatejše obdarjena in okinčana z nebeškimi darimi; zatorej jo cerkev imenuje z častitim priimkom „Marija, posoda časti vredna!“ O blažena devica, posoda časti naj vrednejša! Tebe častiti je naša dolžnost, pa tudi naša sladkost. Premišljevali bomo torej danes

1) kako zamoremo Marijo zlasti s škapulirjem častiti, in

2) da smo dolžni tudi svoje trupla v časti ohraniti, ker so posode neumerjochih duš.

Razlaga.

I. Bog sam je po Mojzesu zapovedal Izraelcom, da naj Njemu posvečene reči in posode v časti imajo. Pred Sinajsko goro se je zbrala truma Izraelska; na goro stopiti pa ni bilo drugemu pripuščeno, kot Mojzesu samemu. Šiba božja bi bila zadela vsakega, kdor bi se bil prederznil, s svojo nogo svete gore se dotakniti. „Izzuj svoje obuvalo“, je velil Gospod Mojzesu, ko se je hotel bližati gorečemu germu in je pristavil še hesede: „kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja“. V presvetišče ali sveti šotor Jeruzalemskega tempelja nihče

ni smel stopiti, le veliki duhoven je enkrat v letu odgernil zagrinjalo in stopil v presvetišče, da je ondi obhajal sveti obred. Skrinje zaveze so se le duhovni in leviti smeli dotakniti, in kdor ni bil posvečen, ni smel s svojimi rokami svete posode prijeti. Ojstro bi bil kaznovan prederznež! 50,000 Betsamičanov je bilo usmertenih, ker so se z rado-vednim pogledom na skrinjo miru in sprave pregrešili. Oca je naglo smert storil, ker se je z neposvečeno roko svete skrinje dotaknil. Nadaba in Abijata je ogenj usmertil — Jeroboamu se je roka oterpnela, ker so se prevzeli svete službe opravljati, do katerih niso imeli oblasti in posvečenja. Tako je Bog učil, da se Njemu posvečene reči tudi v časti imajo. Gorje vsakemu, kdor se je zoper to pregrešil!

Očitno je torej Bog na znanje dal svojo sveto voljo, da naj se Njemu posvečene posode v časti imajo. Koliko več nam gre častiti Marijo, posodo časti naj vrednejšo, katero je sveti Duh sam v svojo nevesto izvolil in ki je bila živi tempelj, v katerem je večna in živa beseda božja meso postala, da bi med nami prebivala. Njo, iz ktere je izrastlo drevo življenja, Zveličar svetá Jezus Kristus. Ko premišlujem, kaj bi od počastenja Marijnega dans govoril, mi na misel pride, da jih je morebiti tudi med vami dosti, ki nosijo častno obleko svetega škapulirja. Razložil bom zatorej začetek in čudovito moč svetega škapulirja in vam povedal nauke, po katerih se morajo ravnati duše, ki so zapisane v bratovščino svetega škapulirja.

Kaj je škapulir? V poprejšnjih časih so mnihi pri delu črez svojo obleko še drugo oblačili, ktera jim je visela iz pleč, in so jo škapulir imenovali. Nosili so jo narpred mnihi benediktinarskega reda; nosili so jo potem tudi karmelitarji, toda krajši in so začeli sčasoma na prednji in zadnji krajec podobe Marije in drugih svetnikov malati. Neki pobožen mnih karmelitarskega reda, Simon Štok po imenu, je priporočal škapulir vsem častivcom Marije device, kot častno znamenje in močno brambo zoper hudičeve napade. Rojen na Angležkem, je že v mladosti živel kot puščavnik. Bistra studenčnica mu je bila pijača, s korenjem se je sitil in je prebival v hrastovi

dupljini. Marijo častiti mu je bilo edino in naj slajše veselje. Ko odraste se soznani z mnih karmelitskega reda, ki so si Marijo za posebno priporočnico izvolili in jo močno častili. Kličejo se pa ti mnih po gori Karmelski v Palestini ali judovski deželi, kjer je nekdanj prerok Elija tako goreče molil in so ti redovniki svoje, prve samostanske celice postavili. Ko pobožni mladenč doraste, ga ženejo želje v sveto deželo, obiskat mesta, posvečene po rojstvu, po čudežih, po terpljenji in smerti našega Zveličarja. Ko pride na smertno posteljo, se mu prikaže Marija, obdana od angelske trume, ponudi mu škapulir in govori: „Vzemi moj sin, ta škapulir tvojega reda, kot razločivno znamenje moje bratovščine v znak prednosti, katero sem tebi in vsem udom tvojega reda pridobila; kdor škapulir nosi in pobožno umerje, temu se ni bati večnega ognja; ker je znamenje zveličanja, bramba v skušnjavah in zastava posebnega mira in varstva vekoma“. Enako prikazen so imeli papež Janez XXII. Od te dobe se je jel po svetu razširjati mniški red karmelitov; papeži so mu obilne odpustke podelili. Da bi se pa tudi svetni ljudje mogli vdeleževati temu redu podelenih odpustkov, so tudi začeli škapulir nositi, to je, dve štirivoglate židane kerpe, s podobo prečiste device, ki se blagoslavlja od mnihov in se tako nosijo, da ena kerpa na pleče, druga na perse pada. Škapulir je postal častna obleka, kajti zaznamovana je s podobščino kraljice nebeške. Z navdušenjem nosi vojšak častno znamenje ali podobščino svojega cesarja ali svojega vojskovodja; tako more Marijnega častivca naduševati škapulir s podobščino Marije, kraljice nebeške. Kaj hasni škapulir? ali kaj nam pomaga nošenje škapulirjevo? Škapulir nas opominja na Očeta nebeškega, ki nas neskončno ljubi, nas opominja na Marijo, mater preljubeznivo, in nas močno priganja, da naj bomo vredni sini, vredne hčere nar svetejšega Očeta, nar ljubeznivše matere. Kdor podobo matere nebeške vredno na persih nosi, temu se bo kmali globoko v serce vtisnila. Vabi ali mika te greh, poglej na škapulir, Marijna podoba te bo prijazno posvarila, ali pa oestro zarotila, da naj precej zapustiš pot, na katero si zabredil. Če si ne veš pomagati, če ne veš, kam in kaj, potegni iz nedrij škapulir in zdihni k Mariji nar boljši

svetovavki, in hitro bo prišla pomoč. Če potrebuješ ktere-koli gnade, škapulir te spominja na Marijo, kateri je višji angel rekel, da je gnade polna. —

Ena kerpa pada na pleča, in ta nas opominja težkega križa, katerega je Jezus nosil za nas, in nas podučuje, da mora vsak svoj križ voljno za Jezusom nositi, če hoče kedaj z Jezusom se veseliti. — Minihi so nosili škapulir, da si pri težavnem delu svoje obleke niso preveč ogerdili, nas pa opominja, da moramo lepo in čisto obleko nedolžnosti, katero smo prejeli v svetem kerstu, čedno varovati, ker nam je le tedaj škapulir tudi častna obleka. Škapulir se mora, preden se nosi, blagosloviti, in dobi s tim posebno moč zoper hude oblasti. Škapulir je spokorno oblačilo in opominja človeka pokore, zatajevanja samega sebe in čistosti po svojem stanu, in ker je na njem Marijna podoba, opominja človeka Marijnih prelepih čednost.

Kaj ima človek storiti, če hoče vredno škapulir nositi? Ne mislite, da bi bilo že zadosti, če kdo le škapulir nosi, da bo deležen Marijnega varstva in škapulirju obljubljenih gnad; treba je, da se derži postav bratovščine svetega škapulirja, ki so te-le:

1. Vsak ud te bratovščine, ako hoče njenega zasluženja deležen biti, se mora greha varovati in po svojem stanu čisto živeti.

2. Mora, ako je le mogoče, vsak dan moliti sedem očenašev in sedem češenih si Marij in pa sedemkrat reči: Čast bodi Bogu Očetu“ itd.

3. Si mora prizadevati Bogu služiti in Marijne lepe čednosti posnemati; si mora prizadevati Marijo častiti in tako v življenju in smerti njene brambe in varstva vreden postati.

Ako bi pa kdo tega, kar bratovščina svetega škapulirja od svojih bratov in sester tirja, ne spolnoval; je treba pomniti, da tak ud ni nikakoršnega greha storil, če ni kaj takega opustil, kar božja, ali pa cerkvena zapoved od vsakega kristjana terjaja. Vendar, kdor ne opravlja dolžnosti, katere imajo udje te bratovščine, zgubi pravico do njenega zasluženja.

Ljube duše keršanske, ki ste že prejele in nosite častno obleko svetega škapulirja, vas prosim, nosite jo vredno, da

bote razveselile Marijo in vredne njenega varstva. Vam pa, ki te obleke še ne poznate ali ne nosite, jo priporočam kot mogočno in poterjeno brambo zoper hude skušnjave, zoper hudíčevo oblast. Prejmite in nosite jo v znamenje ljubezni in spoštovanja do Marije, v znamenje ozke zveze, ki ste jo sklenili z Marijo, našo ljubeznivo materjo nebeško. „Pri nji je vsa milost pota in resnice, pri nji vse upanje življenja in čednosti“, po besedah Sirahovih.

II. Dokazal sem, da smo dolžni častiti Marijo, ker je posoda časti vredna; dolžni smo pa tudi, v časti imeti sami sebe, ker smo tudi mi posode časti vredne. Zakaj, tudi nas je Bog v svojo posodo izvolil in posvetil. Bog Oče je z našim telesom po svoji podobi stvarjeno dušo sklenil in je v to posodo veliko žlahtnih in nebeških darov hranil, tako, da sv. Pavl uči: „Mi nosimo svoj zaklad v perstenu, zdrobljivih posodah; ta visokost je od božje moči, ne pa od nas“ (II. kor. 4, 7). Bog Sin je za vsakega od nas svojo kri prelil, in je v vsakega hranil svoje neskončno zasluženje in hranuje v nas svoje presveto telo in svojo presveto kri. Sveti Duh hranuje v nas, kakor v izvoljeno posodo zaklade svojih mnogoterih gnad in svojega navdihovanja. Da bi se mi, kakor slabotne posode, v katerih so tako dragi žlahni zakladi hranjeni, ne poškodovali, nam Bog vsakemu posebej iz nebes angela varha pošlje. Vsem je pa Marijo, kot vesoljno mater podal, da bi se njene materske ljubezni in nebeške časti večno vdeležili. Vdeležili se pa le bomo njene ljubezni in nebeške časti, če po njenem zgledu posodo svojega telesa v ponižnosti, sramožljivosti in čistosti, zderžnosti in treznosti ohranimo, da svoje telo in vse ude svojega telesa in vse počutke le k dobremu potrebujemo; svoje oči k občudovanju božje milosti in k potrebam bližnjega, svoj jezik k slavi božji in k pametnemu, poštenemu govoru, k podučljivim besedam, svoje roke k usmiljenju, svoje noge k pravici, svoje serce k ljubezni. Ravno tako nam je za svetost svoje duše in njenih darov skrbeti; za um, da raste v spoznanji božjem, v spoznanji Jezusovega nauka; za spomin, da po Marijnem zgledu besede večnega življenja v svojem sercu ohranimo in premišljujemo. Skrbeti moramo za svojo voljo, da božjim in cer-

kvenim zapovedim pokorščino skazujemo; za lepoto duše, da jo z lepimi čednostmi okinčamo, zlasti z živo vero, s trdnim zaupanjem, z gorečo ljubeznijo, z ponižnostjo, z čistostjo, z usmiljenjem. Tako bomo po Marijnem zgledu sami sebe, svoje duše, svoje trupla v časti imeli.

On pa, ki ne čisla svoje časti, temuč se poživini in neumni živini enacega stori, on, ki svoje oči z nečimurnostjo, svoje ušesa s poslušanjem gerdih pogovorov, svoj jezik s kletvijo, z opravljanjem, prepiri, klafanjem oškruni; on, ki ima v požrešnosti in pijanosti svoj trebuh za svojega boga in svoje gerlo za kadilnico, da mu kadilo časti zažiga; on, ki celo telo in dušo z nečistostjo ognjusi; on se pregreši v Marijo, in v samega sebe, kot posodo častí vredno. Pregreši se v Marijo, kot se pregreši kraljevi otrok v svojo kraljevo mater, če noče spoznati svojega visokega rodú, temuč se po gnjusobi blata valja, ki se noče kraljevim otrokom in prijatelom, marveč raji puntarjem in tolovajem pridružiti. Na takega je obrniti sveto pisemske besede; „Kdor pa zoper mene greší, svojo dušo rani. Vsi, kateri mene sovražijo, smert ljubijo“.

S k l e p.

Oh preljubi! zdaj je še v naši oblasti, ali hočemo postati posoda večne častí, ali pa biti . . . strašna posoda jeze božje, posoda večne sramote in nečasti. Kaj si zberete? Pa kaj uprašujem, ker poznam vaše goreče želje, da bi postali izvoljena posoda „večne častí“. Pa da vas trojni sovražnik vašega zveličanja: svet, meso in hudič ne premoti, in da v svojih željah ne bote ogoljfani, primite se močnega orožja, katerega nam je Marija podala, svetega škapulirja, premišlujte radi, posnemajte Marijne čednosti, častite Marijo, posodo častí naj vrednejšo s pobožnim posnemanjem, spoštujte sami sebe, svoje duše in svoje telesa, in prepričali se bote, da ne bo prošnja in zdihljaj brez sadú, kedar porečete: Marija, posoda častí vredna, za nas Boga prosí! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. F. L. Kako cerkve staviti in popravljati? Duh katoliški se oživlja in veselejši giba; tudi po Slovenskem se mnogotere cerkve zidajo ali popravljajo. Mislim, da bo marsikomu ušeč, brati poglavitne vodila, katerih se imamo držati pri stavlenju ali popravlanju cerkev. Posnel sem jih iz českega časopisa za katololiško duhovništvo. Cerkvena umetnost je zlo zlo hiralala, ni bilo umetnikov, ki bi znali cerkev spodobno, okusno in svetemu namenu primerno staviti ali popraviti; mojstri so bili pravi mojstriskaze, tudi delavci niso bili dela vajeni in so delali le za mezdo, ne pa v čast božjo. Še le nekaj let je, da so začeli stare, veličastne spominke lepših časov preiskovati in od starih mojstrov se učiti, katerih umetnost v cerkvenih stavbah še dolgo, dolgo ne bojo dosegli. Veselimo se, da se je saj enkrat na boljše obrnilo. Pri nas na Koroškem v preteklih letih skorej ni bilo umetnika, kateremu bi se moglo izročiti stavljenje ali popravljanje cerkve; kar se je naredilo, je bilo večidel pokvarjeno: Arhitekti so na višjih šolah, če jih je še kateri obiskoval, cerkveno stavbino umetnost prav za prav zanemarali; še le sedaj se jamejo ž njo več pečati.

Če je potreba, da se kje cerkev stavi ali popravi, morejo se duhovni dela poprijeti in skerbeti, da se ustreže potrebam, duhu in veličastvu katoliške božje službe in tudi časti božji v celem in posamesnih delih. Naj se v tem važnem opravilu ne prepušča vse le svetnim ljudem, če še tako slovijo po svoji umetnosti; duhovni naj se posvetvajo z zvedenimi moži duhovnega stanu, ki so že cerkve stavili ali popravljali, ali pa z drugimi, ki imajo potrebno znanost in zvedenost. Na vrat, na nos delo začeti in prenageliti nikakor ni dobro. Ne jemljite arhitektov, ki nimajo pobožnosti in niso vneti za čast božjo, ki bi le po posvetnih šegah in po lastnih zmislih stavljali ali popravljali; takšni niso kos imenitnemu početju. Cerkvena umetnost se ne sme dati popačiti od posvetnih šeg in znajdb minljivega posvetnega duha.

Hočete cerkev na novo zidati, morate najpred določiti, v kateri razmeri se bo stavila. Dve razmeri ste bile nekdanj v cerkvi navadne: rimska in gotiška; v zadnjih stoletjih je obveljala renessainčna razmera, koja se pa že zapušča. Potrebam in duhu katoliške božje službe je gotiški slog nar primerniši in je spodoben za proste cerkvice na deželi, kakor za veličanske katedrale in cerkve v glavnih mestih. Ta slog je prav za prav lastnina katoliške cerkve po začetku in stroju in stalen dokaz resnice in značaja katoliške vere in cerkve.

Če pa hočete cerkev samo popraviti, ali, ker je pretesna, jo povekšati, da bi bila bolj prostorna, velja pravilo: deržite se pri popravljanju zvesto razmere ali sloga, v katerem je stavljena. V tem

oziru se je v naši dobi mnogo mnogo pregrešilo; zatoorej so tudi nekatere cerkve in cerkvice viditi, kot da bi bile nakerpane. Kedar je cerkev že pretesna bla za farne prebivavce, so jo povekšali, včasih tako neródnó, da ničemu ni več podobna. Vidil sem podružno cerkvico v gotiški razmeri, kateri so nedavno na južni strani pristavili kapelo štirivoglato z navadnimi okni, ktera se prav nič ne prileže uni stavbi. Pogostokrat so gotiške okna zadelali, steno prebili in navadne okna napravili. Spet drugo cerkev sem vidil, v kateri je prava zmes stavbinih razmer. Sredna cerkvena ladja je v gotiški razmeri z gotiškim obokom, stranska ladja poznej pristavljena, nima nobenega značaja; sedaj jo mislijo popraviti, pa ne bo iz nje čedne hiše božje, če jo ne poderó do tal in jo na novo postavijo.

Kedar se ima nova cerkev staviti, se mora najpred zgovoriti, kje in kako bo stala; če se pa popravlja, je treba najpred vediti, kaj se na od starine porabiti.

Staviteljski ali zidarSKI mojster mora sledeče načerte narisati: a) temeljni naris in znotrajno razredjenje; b) podobe vseh stran od zunaj; c) pogled poprek od severne in južne strani; vsi narisi naj so v takšni meri, da so vsi deli razločni; d) pregled stroškov pre-rajtanih po krajni cenitvi.

Vsak načert se mora najpred na mestu v priči zvedenih mož preskusiti in potem naj se podá razsodbi višje duhovske in deželske uradnije.

Uredni list Kerškega škofijstva od leta 1860 št. 5, na tanko določuje, kako je o taki priložnosti ravnati.

Kakošno mora biti gradivo? kako velika naj bo cerkev?

a) Cerkev ni kakor šega ali moda za teden ali mesec, stati mora za več rodov in več stolet. Zatoorej naj se skerbi, da je gradivo terpežno in dobro pripravljeno.

b) Po malem naj se vse pripravlja, ne na skok gledé vgodnega mesta, temeljnih zidov, obdelovanja priprave zlasti v cigelnih in apnencah, že iz prvega začetka po malem ali temeljito in dobro. Ne dajte se pregovoriti, da bi oboke iz desk, pilarje ali slope iz lesa napravili itd., vlito železo, gips ali druge surogate jemali.

c) Če gradivo pripusti, če se cerkev stavi iz rezanega kamna, naj ostane brez ometa, da se vidi spehje. Če se pa mora ometati, da bi se ne vidilo raznotero gradivo, je svetovati, da se že malta z rastlečenim kamnom pomeša, in zidovje ometa, potem pa se spehje z linijami načerta. Farna cerkev v Inihu na Tirolskem je iz rezanega granita, stene niso ometane, da se po vsi cerkvi vidi spehje rezanega kamnja; delo je pa tak lepo, da se samo hvali. Vse marmoriranje in brončiranje sten naj se opusti.

Gledé velikosti cerkve je opomniti, da se koj iz začetka premajhina ne stavi, ampak prostorna naj se naredi, da imajo ne samo

farmani, ampak o godih in shodih tudi drugi ljudje prostor. Na vsakega človeka se rajtata 2 stirjaška čevlja prostora.

Navadno se je dosihmal stavljalo po dražbi, kdor je obljubil po nižji ceni delo dogotoviti, ga je dobil. To pa ni bilo dobro. Najemnik je le iskal svoj dobiček in je delal le na vid, ne pa na terpežnost; delavci tudi niso imeli veselja do dela. Nekdaj so delali za dnino; pri cerkvenih stavbah je vselej boljši, da se dalavci na dnino jemljejo, in da se ne samo poverhoma ž njimi pogodi.

Če se delo celo iz novega stavlja, naj se ne prenagli, da bi hipoma bilo vse gotovo, temuč naj potrebnije se mora najpred temeljito narediti. Kedar se ne more cela cerkvena ladja naenkrat dodelati zavolj pomanjkanja denarja, naj se saj kor dogotovi, kjer ima veliki oltar stati. V srednjem veku so cerkve po sto let in še delj časa stavljali; nektare še sedaj niso dodelane, kakor veličanska stolna cerkev kolinska pri Renu. Prenaglenje rado vse skazi in dnarne moči enega roda malokdaj stečejo, da se cerkvena stavba dokončna in dostojna izpelje. Prepustimo pobožnosti in darljivosti prihodnih rodov več, kot samo popravljanje obstoječih del.

Pri restavraciji ali popravljanju velja pglavitno pravilo, da se najpred popravi to, kar je narpotrebniši pri stavbi n. pr.: na strehi, pri vodostokah, durih, oknih itd.; potem narpotrebniši znotraj, zadnjič še le, kar le krasoti ali olepšanju služi.

Zlasti mora streha v dobrem stanu biti, in cerkveno predstojništvo naj jo skerbno in večkrat pregleduje ali pregledati veli; če se kje nar manjša luknjica v strehi zapazi, se mora precej zadelati, da dež ne more noter cerljati.

Večkrat naj se pregledajo žlebi ali vodostoki in vodopadi, zimsi ali okrajniki pri strehi in oknih; od njihovega zavarovanja zavisi obvarovanje zidin. Zlasti okoli temeljnih zidov ne bodi terpeno, da bi se po nezadostnem odtoku zidovje močave nategnilo; trava, germovje in druga šara, ki rada mokroto derži, se mora vsa odpraviti. Kedar na stenah malta odpada, ali kedar je spehje zidovja že globoko izprano in se že morebiti s travo ali mahovjem zarašča, se popravljanje ne sme odkladati, da zidovje od dežja še več ne terpi.

Znotraj mora se posebno gledati na cerkvene oboke; kedar se grodi začnejo semtertje razpokati ali drobiti in če se temeljni kamni rušijo, je treba ondi najpred popravljanja. Oboki se nikakor ne smejo prebijati, ker bi prej ali šlej utegnili oboku škodovati. Sipje naj se odpravi iz kotov za oboki, ker jim lahko po svoji teži in po mokroti, ki se tam rado zasede, škoduje. Tudi za dober in pripraven tlak po cerkvenih tleh naj se skerbí; če je pa svét mokroten, se lahko pomaga s podlago, ki mokroto odvráčuje. Tlak iz opek v mokrotnih cerkvah se za malo let pokvari. Okna se morajo dobro zapreti in z mrežami zunaj zavarovati, da jih o hudih nevihtah dež, veter, toča ne more podrobiti; o lepem vremenu pa naj se večkrat odprejo in

tako za dober zdrav zrak v cerkvi skerbí. Če se to opusti, vse reči v cerkvi rade zatuhnejo in trohniijo in takšne cerkve so tudi zdravju škodljive. Mežnar pa naj ometa in snaži stene, odpravi pajčkovine, in staro ali umazano pertuino na oltarjih ali pri oknih z čedno sprano nadomesti.

Duri naj bodo močne in naj dobro zaperaajo, da je cerkev pred hudourjem obvarovana.

Pri popraviljanji se mora gledati, da se nič ne pokvari, n. pr. pri postavljanju stavbinih odrov, da bi se kaj starega in časti vrednega ne zaverglo ali zavleklo in da bi se s starim gradivom po cerkvenih predpisih ravnalo.

V tej zadevi se je mnogo že pregrešilo in se še dandanašni pregreši. Lepi gotiški oltarji ali posamezne podobe se zaveržejo ali pokvarjajo in z novimi neokusnimi nadomestujejo. Pod staro šaro ležijo prav lepe in umno rezljane podobe, in namesto jih so postavili prave spake ali šeme.

To se pa rado tam godi, kjer ljudje po svoji termi popravljajo brez privoljenja ali posvetovanja z gospod fajmoštrom. Taki dobrotniki, ki so le svojeglavni, niso nikoli cerkvi v prid, in mislim, da tudi pred Bogom ne bojo imeli tolikanj plačila, ker le radi svojo hvalo iščejo in hočejo, da bi dela le njih, ne pa Boga hvalile. Pri cerkvah velja glavno vodilo: Vse k večji časti božji!

* Iz Gorice. Da imamo v Gorici, ki je sicer majhina, pa mnogo lepih inštitutov šteje, tudi kmetijsko družbo, ki od dobe za našo milo Gorico nepozabljive cesarice Marije Terezije obstaja, in v delavnosti drugim enakim družbam gotovo ne zaostaja, je, menim da, malokteremu neznano. Dvajset let je od tega, kar je ta družba začela na svitlo dajati vsako leto svoj posebni koledar, v katerem je ne le samo to, kar se v vsakem drugem takem delu nahaja, ampak tudi mnogo podučnih sestavkov, ki se tikajo poljedelstva in obertništva. Da se je ta koledar do sadaj samo v talijanskem jeziku sestavljaj in naš svitlo dajal, jo lahko vsakdo sam vgane, in zato je večemu delu naše dežele, to je, našim ljubim Slovincem, ta koledar bil skorej popolnoma nepoznan, in toliko lepega blaga, ki ga je donášal svojim bravcom, in toliko lepih podukov, ki jih je talijanskim in laškim poljedelcom dajal, je bilo za slovenskega oratarja skrito in nepoznano. Ali ta reč se bo, ako Bog da in sreča junaška, na bolje obrnila. Slavna družba namreč, kakor zvem prav za gotovo, se letos tudi skorej pozabljenih siromakov Slovincov usmili, in jim hoče svoj koledar podati tudi v jeziku, ki ga večina naše dežele govori in rabi, to je, v slovenski obleki. Veselite se toraj, ljubi Goriški Slovinci, da niste več zanemarjeni in pozabljeni, da ne rečem, zaničevani, kakor do sadaj. Deželni zbor se je prvič na vas ozerl, in deželni odbor vam v vašem milem maternem jeziku odpisuje in dopi-

suje, in sadaj slavna kmetijska družba v Gorici tudi noče vas pozabiti. Svest sem si, da si bo vsak pravi domoljub obljubljeni slovenski koledar, ki se ravno spisuje, in ga bo ta družba v natis dala, z veseljem oskerbel, v katerem bo gotovo marsiktero dobro drobtinco najdel, in marsikteri nauk, kako s poljem, vinogradi, travniki, sadjem, bčelami itd. ravnati, da bo bolje, in da tako s svetom, ki vedno in hitro v vsem napreduje, tudi on v tem napredovati zamore. Bog daj srečo!

V drugič zamorem ta čas obznaniti, da so nam tudi letos duhovne vaje dovoljene. Ker je Goriška nadškofija, kakor je sploh znano, nekaj laška, nekaj pa slovenska, tudi ni mogoče, da bi se zavoljo jezika pri duhovnih vajah vsi duhovniki vdeležili, ker laški duhovniki malo, ali nekteri nič nemškega ne umejo, in so tudi med slovenskimi taki, ako ravno jih je celó malo, ki taljanskega ne znajo. Eno leto imamo torej nemške, eno leto, taljanske duhovne vaje. Kér so bile lani nemške, jih imamo letos v taljanskem jeziku. Jezuit, ako sem prav zapomnil, Padre Sagrini, je voditelj letasnjih duhovnih vaj, ki se začnejo prvi teden septembra, namreč začetek je 2. sept. zvečer, in končane so 6. dan zjutraj.

S koncom mesca avgusta so bile sklenjene tudi gimnazijske šole in pa realke; druge niže šole bodo pri nas sklenjene ene poprej, ene poznej, ali gotovo vse ne pred sv. Mihielom. Uboga mladina. —

* Iz Logovasi. F. B. — Enakopravnost narodov je pač žlahna beseda, ki v sedajnem času posebno narode avstrijskega cesarstva zbuja, da se, vsaki za svoje pravice potegujejo. Tudi Koroški Slovenci so se iz dolgega spanja zbudili in so vstali na noge in kličejo z močnim glasom: „Pustite nam naše pravice, in dajte nam, kar nam gre“. Ravno ta glas so zdaj povzdignili Slovenci, ki prebivajo v Rožeškem okraju. Kaj pa je, boš ti ljubi „Slovenski Prijatelj“ prašal, da iz tega okraja, ki je sicer tako miren, taki glasovi se slišijo? Se je morebiti komu kaka krivica godila? Bolj kaj se je pripetilo, da je tak krik in tak hrup postal? Glej ti! jaz ti hočem vse lepo od kraja povedati, da to ti dalje razglasiš, naj zvejo tudi drugi Slovenci, kako se Rožani za svoje pravice poganjajo.

V Rožece je služba okrajnega zdravnika prazna. Bilo je po vradnem listu „Klagenfurtarci“ oklicano, naj zdravniki, ki hočejo to službo dobiti, okrajnemu predstojništvu v Rožec svoje prošnje podajo. Oglasili so se štirje zdravniki, vsi nemci, le en sam zmed njih zastopi malo slovenski in zna tudi še kako besedico slovensko spregovoriti. Prebivavci Rožeskega okraja pa so vsi terdi Slovenci. Okrajni predstojnik, čast. gosp. J. Pucher, so marsikaj premišljevali, kaj bi bilo storiti, da bi bila služba okrajnega zdravnika tistemu zdravniku podeljena, ki malo slovenski zna, in so sklenili poprašati župane, duhovne in druge gospode, ki v okraju stanujejo, naj bi ti povedali, kateri zmed onih štirih zdravnikov bi njim nar bolj bil po

volji. Povedati tu pa moram, da oni zdravnik, ki malo slovenski zna, v Verbi stanuje, vsa gospôda ga rada ima in tudi kmetje ga spoštujejo in pošiljajo k njemu, kedar kdo v njih hiši zbolí. Naučil se je ta mož tudi že toliko slovensko, da se more s terdim Slovencom za potrebo porazumiti; tudi sloví on kot moder in učen zdravnik.

Ni davno, kar so gosp. okrajni predstojnik sklicali vse zgoraj imenovane gospode skup in so jih vprašali, ali je njih volja, da zdravnika v Verbi gosp. M. E. za okrajnega zdravnika v Rožce viši deželni oblastniji priporočijo? Enoglasno so vsi gospodi tirjali, naj se vstavi že ono imenovani zdravnik za okrajnega zdravnika. To njih voljo so gosp. okrajni predstojnik kot prošnjo v protokol zapisali in ravno ta protokol, ki je bil od vseh pričujočih podpisan, potlej poslali na višideželno oblastnijo. Nadjali smo se, da ne bode nobenega zadržka, da bo gosp. M. E. za zdravnika v Rožce postavljen. Pa štrana se je zmedla in mi ne vemo, kaj bo kej iz tega. Ravno slišimo, da je najdel drugi zdravnik, terd Nemec: podpornike, ki hočejo unega zdravnika, ki je bil viši deželni oblastniji od c. k. okrajnega predstojništva prav goreče priporočan, spodriti.

Če je to res, da misli viši deželna oblastnija omenjeno prošnjo zavreči in službo okrajnega zdravnika v Rožce terdemu Nemcu podeliti, se bodo vsi oni gospodi, ki so protokol s prošnjo zadeli zdravnika podpisali, hudo razneli in bodo zoper tako krivično ravnanje možko protestirali. Že je napravljen protest, ki ga bojo župani in duhovni, kar jih je v Rožeskem okrogu, podpisali in na viši deželno oblastnijo poslali. To se bo res zgodilo, ako bo v Rožce vstavljen zdravnik, ki slovenski ne zna.

Da oni iskreni Slovenci Rožeskega okraja ki tirjajo, da mora novi okrajni zdravnik slovenski znati, prav imajo, bode vsaki spoznal, ki pomisli, kako žalostno in tudi nevarno je, kedar mora bolnik pri zdravniku pomoč iskati, s katerim se porazumiti ne more. Ravno to bi se pa vsem terdim Slovencom Rožeskega okraja godilo, ko bi tu bil postavljen za zdravnika terd Nemec. Slovenci tega okraja pa niso več taki sroteji, da bi pomoči ne vedeli najti. Iskreni rodoljubi se bojo za nje potegnili in glas povzdignili, da bodo tudi tistim naprotnikom Slovincov, ki so v visokih cesarskih službah postavljeni, ušesa odperle, da ne bodo več gluhi proti pravičnim prošnjam. Ti iskreni rodoljubi bodo govorili, in prav resno in oistro govorili, in če tudi prošnja, ki jo že imajo napravljeno, ne bo uslišana, bojo oni vedili dalje pot poiskati, da bojo pravico najdlí.

° Iz spodnega Štajerskega. J. V. — Nar lepše, srečnejše in veselše leta so zlate leta šolske mladosti, katerih tudi sivi starček ne pozabi in se rad spominja ljubljenih sošolcov, do katerih dostikrat zvestejša ljubezen v srcu klije, kakor do svoje rodbine. Zato se pa tudi marsiktera solzica po licu potoči, kadar sošolski bratje po dokončanih šolah slovó jemlejo se po dolžnosti stanú po svéti

podat, posebno ker jim žalostna misel serce grení: „Morebiti, da se na sveti nikoli več ne vidimo“, kar je gostokrat res.

Tudi mi smo konec julja, leta 1836 slovó vzeli in le malo se nas je potem zopet vidilo, — in od 39tih jih petero že v črni zemlji počiva —, zatorej smo serčno želeli o sreberni novi maši po 25. letih se zopet na kakšnem kraju združiti in se še enkrat na zemlji skupej razveselovati, posebno ker zlate nove maše ali petdeseto leto v svojemu poklicu malo-kteri doživí. Izvolili smo v ta namen prijazne, rajske Studenice blizo železnične postaje v Poljčanah; dasiravno od naših serčno ljubljenih Koroških bratov oddaljeni, smo želeli v lep, z vinskim tertjem venčan raj Štajerske dežele jih privabiti, ker veliko njih še ni Štajerskega vidilo; škoda da jih ni bilo! — kako radi bi jih bili objeli! — Snidilo se nas je 11 sošolcov Štajerskih 29. julja zvečer t. l. Da je bilo veselja polno, serčnoljubeznjivo snidenje, ne bom popisoval, ker si vsaki lahko sam misli.

Dne 30. julja smo po skupnih duhovskih molitvah slovesen uhod v Studeniško cerkev sv. 3 kraljev obhajali, in po kratkem, pa serčnem govoru našega nekdanjega prefekta je bila z Veni s. Spiritus . . . in Te Deum . . . slovesna sv. maša v zahvalo Bogu, da nam je 25. let doživeti dal itd.; za tem smo imeli mertvašnice in črno peto sv. mašo in Libera za pet umerlih sošolskih bratov, R. I. P.! In kedar smo se v veseli družbi marsikaj pogovarjali in se po bratovsko radovali —, smo se na večer zopet poslovivši na razne kraje razšli, morebiti za vselej!

Radosten in gínljiv je 25leten shod nekdanjih sošolcov, vreden, da bi se nikolj nikjer ne opustil.

Bratovski pozdrav

o 25 letnim združenju sošolskih mašnikov v Studenicah 29. julja 1861.

Zarja nebeška prekrasno se vtrinja
Na Studenice ko čisto zlató,
Plamno ljubezni spet žarke razgrinja
Na nas sošolce ko nekda gorkó;
Ker se objema ko v cvetju mladosti
Bratovsko serce na serce zvestó,
Vidimo bratje! se v žarji radosti
Črez pet in dvajset let okó v okó.

Alj če pogledam na družbo veselo,
V serce me zbode, okó se solzí,
Bratov petero že slovó je vzelo,
Več njih stopin med cveticami ni,
Kam ste šli: Baltazar ves ljubeznivi,
Miha in Janez, Antona oba?
V raju že vživata venc nevenljivi,
Meni odglasa nobeden ne dá.

Mi pa, ki dans v ljubezni smo zbrani,
Bomo li čez pet in dvajset let tu?
Zna bit' da bomo že vsi prekopani,
Trava zarasla bo posteljo mirú.
Ako živi kdo na zemlji minljivi,
Lepša gomile naj z venci cvetlic,
Rajnih spominja se v starosti sivi,
Kakor mi danes sošolcov dušic.

Ker mi ne vemo, ali solnce sijalo,
Bo še kateremu na mašo zlató,
Alj pa k pokoju telo se podalo,
Naših stopinj že sledú več ne bo;
Danes lep venec iz vertnic spletimo,
Večne ljubezni nam bodi spomin!
Rajnim sobratom na grob položimo
V znamenje zvestobe — zelen rožmarin!

O da bi žarja nebeška zlatila
Dolgo življenja svetlične stezé,
Milost Očeta na nas se rosila,
Božja ljubezen nam grela sercé!
Kader pa bomo od tod se ločili
Ino zatisnili solzne oči;
O da bi bratje! se večno ljubili
Roke v nebesih podajali si!

Povabilo na naročbo.

Pod naslovom „Slovenski pravnik“ nameravam vam izdajati kratke povzetke potrebnih postav, potem tudi slovenske obrazce ali izglede (formulare) raznih pisem kakor: kupnih, prodajnih, ženitnih in drugih pogodb, dolžnih pisem in odstopnic, pobotnic, svedočb ali spriceb, potem spisov in vlog na sodnije in uradnije sploh, ter tudi odlok ali odpisov (rešitev) in razsodb z razsodnimi nagibi vred za naše sodnike in vradnike sploh, posebno pa za občinske župane in vse, ki imajo s sodnijami in uradnijami kaj opraviti, potem tudi za slovenske pravdosrednike in bilježnike ali notarje. — Cela knjiga bode obsegala 15 tiskanih pol v veliki osmerki in se bode izdajala v zvezkih po 5 pol, vsak zvezek po 50 krajcarjev. Čisti znesek je namenjen jugoslov.

akademiji. — Na 10 naročenih zvezkov se bode eden naverget; naročnina se bo odrajtala pri sprejemi knjižice.

Vse slovenske časnike prosim, naj blagovolijo to povabilo razglasiti in prejemati imena naročnikov, ter jih meni saj do 1. oktobra t. l. poslati, da se oskerbí potrebno število iztisov.

V Gradcu na dan sv. Lovrenca. Dr. J. R. Razlag, v mestu štev. 178.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Mačnik Ed. je dobil faro Ingolsthal. Za provizorje grejo čč. gg. Bulacher Avg. v Rise, Marinič Jan. v št. Ilj, Leskovšek Jan. v št. Lorenc v Reichenau in Oberjörg Mih. v Erzno. Za kaplane pridejo čč. gg.: Kasda Alojz v Kaplo pri Dravi, Ledvinko Alojz v št. Mišel pri Pliberce, Hobl Ant. v Borovlje, Rakeb Jož. v Kotmarovas, Sternad Frid. v Sirnico, Kren Jož. v Rudo, Grečnik Vikt. v Strassburg, Nesto Ferd. v št. Boštjan, Jergič Leonh. v Sokovo, Müller Pavl v št. Ilj, Oswald, Jož. v Čanjce, Plesučenik Jan. v Breitenegg, Šac Alojz v Grebinj, in Wilhelm Adam v Vogliče. — V pokoj sta se podala čč. gg. fajmoštra, Kulnik Gregor in Kronmayer Lor., v začasni počitek je stopil č. g. kapl. Seebacher Jak. — Kuracija pri sv. Duhu blizo Bleiberga se bo oskerbljevala iz Bleiberga, kuracija Sattendorf iz Trebinja, in fara Ladina iz Strassburga. — Umerli so: č. g. Wigiser Urb. fajm. v Erznem, č. g. Rota Ign. dosluž. dekan in fajm. v Ladinah in O. Anselm Beerman, benediktinar v Doberlivasi. R. I. P.!

* Lavantinska škofija: Č. g. Floriančič Jož. je postal duh. svetovavec in dekan v Gornjemgradu; č. g. Virk Jož. je dobil faro pri sv. Duhu v Ločah, č. g. Jeriša Luka gre za provizorja v Kalobje. — Sledeči čč. gg. pridejo za kaplane: Suhač Ant. k sv. Mikl. pri Ludbregu, Zadravec Jož. v Svetioje, Pučko Ant. v Trebovlje, Čurin Juri v Remšnik, Cocej Jern. v Rajhenberg, Horvat Jož. v Luče, Selič Val. v Ljubno, Sorglehner Jož. v Kostivnico, Vilfan Jož. v št. Peter v medvedjem dolu, Hajšek Jož. v št. Jurje na Taborju, Rakoše Mih. v Selnico, Turkuš Jož. v št. Ilj v slov. gor., Simonič Aleks. k sv. Lorencu v puščavi, Rantaša Juri v št. Peter pri Radgoni, Kolednik Jož. v št. Andraš v slov. gor. Vodeb And. v Loko, Burear Mat. v št. Jurje v slov. gor., Jahn Ferd. v Vitinje, Skerta Jož. v Žavec, Jaric Val. v Loče, Slavinec Blaž v slov. Bistrice, Pajek Jan. v Dramlje, Belšak Ant. v Vuzenico, Ogradi Franc v Konjiče, Sternad Mat. v Videm, Pečnik Jak. v št. Ilj pri Turiah, Rubin Juri k sv. Rupertu pri Laškem. — V penzion je šel č. g. kurat Škof Juri, v začasni počitek, pa č. g. Pogelšek Mat. — Umerla sta čč. gg. Bratanič Jož. star. in Stroj Jan. R. I. P.!

* Terzaška škofija: Prestavljeni so bili naslednji duhovniki: Gospod Jakob Mezek kaplan in šolski učenik v Klani, pride za eksposita in šolskega učenika v Bergud, od tam gre Ježe Vode kaplan v Pregarje za eksposita, od ondot pride Janez Obreza v Opčino za kaplana. Gospod Bačič Viktor eksp. in šolski učenik v Abacii, je dobil faro Veprinac, in Hrovatin Ant. fajmošter pri starem sv. Antonu v Terstu je dobil faro novega sv. Antona v Terstu.

* Ljubljanska škofija: Č. g. Pintar Lovre je dobil Brezniško faro. Č. g. Draksler Fr. gre v pokoj. — Umerli so čč. gg.: Gvaje Martin, Zaverl Jan., Kersnik Blaž in Martinec Anton.

Družbino oznanilo.

Razposlali smo „Večernice“ in od gosp. Volčiča družbi darovano knjigo: „Žganju vojska“. — Da bi čč. gospodi duhovniki družbine knjige marljivo razpo-sojevali, družbo priporočevali in tako sveto našo napravo podpirali!